

Theologische Universiteit

Apeldoorn

Bestuursverslag 2018

Inhoudsopgave

WOORD VOORAF	4
1. VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT	5
2. ALGEMEEN	7
2.1 Missie en organisatie	7
2.2 Hoofdlijnen van het gevoerde beleid	9
3. ONDERWIJS	10
3.1 Bachelor en master	10
3.2 Belangrijkste ontwikkelingen afgelopen jaar	10
3.3 Ontwikkelingen	10
3.4 Onderwijsprestaties	11
3.5 Kwaliteitszorg	12
3.6 Studentenoordeel over de opleiding	13
3.7 Publiek-private samenwerking	13
4. ONDERZOEK	14
4.1 Onderzoeksvisiting	14
4.2 Onderzoeksgroepen	14
4.3 Onderzoeksinzet en -output	14
4.4 Ontwikkelingen	16
5. VALORISATIE	17
5.1 Inzet voor kerk en samenleving	17
5.2 Bijzondere bijeenkomsten	17
5.3 AKZ ⁺	18
5.4 PEP	18
5.5 Ontwikkelingen	18
6. INTERNATIONALISERING	19
7. PERSONEEL	20
8. FACILITEITEN	22
8.1 Bibliotheek	22
8.2 Huisvesting	22
8.3 Veiligheid en bedrijfshulpverlening	22
8.4 ICT	22
8.5 Elektronische leeromgeving en website	23
9. FINANCIËN	24
9.1 Jaarrekening	24
9.2 Balans per 31 december 2018	29
9.3 Staat van baten en lasten over 2018	30
9.4 Kasstroomoverzicht over 2018	31
9.5 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen	32
9.5.1 Waarderingsgrondslagen	32
9.5.2 Resultaatbepaling	33
9.5.3 Kasstroomoverzicht	33
9.6 Diverse toelichtingen op de jaarrekening	34
9.7 Toelichting resultatenrekening	37
9.8 Verantwoording notitie helderheid	42
9.9 Bestuurs- en controleverklaring	43
BIJLAGEN	46
1. Samenstelling bestuur en personeel	46
2. Samenstelling diverse universitaire gremia	48
3. Nevenactiviteiten en vertegenwoordigingen van de hoogleraren en docenten	49
4. Lijst van gebruikte afkortingen	52

Woord vooraf

Voor de TUA was 2018 een jaar van bezinning. Zo hebben we nagedacht en gesproken over een nieuw instellingsplan. Voor twee van de daarin verwoorde ambities, te weten een eenjarige Engelstalige master en een graduatie program voor promovendi, zijn de eerste stappen tot realisatie inmiddels gezet.

Zowel voor het onderzoek als voor het onderwijs is een zelfevaluatierapport geschreven ten behoeve van de visitatie door een externe commissie. Dit zijn voor de instelling ook momenten van reflectie.

Veel werk is er verzet voor het doordenken en uitwerken van nieuwe curricula, voor de bachelor alsook voor de master.

Maar er zijn in het afgelopen jaar ook belangrijke zaken tot uitvoer gekomen. Zo is de TUA voor het eerst partner geworden in een Europees project in het kader van Horizon 2020 en is de catalogus van onze bibliotheek ondergebracht in een landelijk toegankelijk systeem. Verder is de nieuwe website online gegaan. Door de overgang naar ledverlichting dragen we ook een steentje bij aan duurzaamheid.

Ondanks de energie die bovenstaande zaken van velen gevraagd heeft, kon het primaire proces van onderwijs geven, onderzoek doen en kennis uitdragen goede voortgang vinden. Dat het onderwijs gewaardeerd wordt door de studenten blijkt wel uit de hoge scores die ze geven bij de nationale evaluatie. Opnieuw mogen we onze bachelor en master Topopleiding noemen. Vermeldenswaard is ook dat er dit jaar twee nieuwe promovendi een parttime aanstelling gekregen hebben. Een novum was de verdediging van het proefschrift door een promovenda.

Er stonden 99 voltijdstudenten ingeschreven, er vonden 2 promoties plaats, de wetenschappelijke onderzoekoutput geeft een totaalscore van 25, terwijl de valorisatieoutput optelt tot 124. TUA-hoogleraren gaven colleges in Indonesië, Zuid-Korea, Noord-Amerika en Zuid-Afrika. Vanuit het buitenland brachten 2 hoogleraren enige tijd door in Apeldoorn. Het jaar kon financieel afgesloten worden met een positief resultaat van € 129.000,-.

In dit verslag leest u meer over bovenstaande en andere aspecten die van belang waren voor de TUA-gemeenschap.

We realiseren ons dat voor al onze inspanning als docenten, studenten en ondersteunend personeel geldt: 'aan 's Heren zegen is het al gelegen'.

College van bestuur,

Ir. W.J.A. Hanekamp, voorzitter

Prof. dr. H.J. Selderhuis, rector

1. Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht (RvT¹) oefent binnen de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA) de taken en bevoegdheden uit die volgens de Wet Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek (WHW) tot de verantwoordelijkheid van deze raad behoren. De generale synode (GS) van de Christelijke Gereformeerde Kerken (CGK) benoemt de leden van de RvT. De verantwoordelijkheden van de RvT zijn vastgelegd in de Formele Regelingen van de TUA, voor het laatst aangepast op 23 november 2016.

De samenstelling van de raad was in 2018 als volgt:

Drs. R.W.J. Soeters (voorzitter)

Prof. dr. ir. K. van Breugel

Drs. E.J. van Dijk (secretaris), tot september

Drs. J.M. Kuijper-Rustenburg, vanaf september

T. Loonstra, RA

Mr. H.M. Oevermans (secretaris), vanaf september

Mevrouw E.J. van Dijk trad in de vergadering van 26 september 2018 terug als lid van de RvT. Per die datum nam mevrouw J.M. Kuijper deze zetel over. De heer H.M. Oevermans werd op genoemde datum secretaris van de RvT.

Leden van de RvT ontvangen geen vergoeding voor hun activiteiten (zie het overzicht op pagina 41).

De TUA volgt de governance-code 'Goed Bestuur' zoals die door de VSNU is opgesteld. De toepassing van deze code is in het verslagjaar niet gewijzigd. De RvT ziet ook toe op de naleving van wettelijke voorschriften.

Het systeem van kwaliteitszorg is in het verslagjaar niet gewijzigd.

In het verslagjaar heeft de RvT zesmaal vergaderd in aanwezigheid van (een vertegenwoordiging van) het college van bestuur (CvB). Belangrijke besluiten die genomen zijn:

- goedkeuring begroting 2019;
- goedkeuring bestuursverslag en jaarrekening 2017;
- de opdracht om het werk van de huidige controlerend accountant met een jaar te verlengen;
- meerjarenbegroting 2018-2020.

Er is verder gesproken over:

- Wet Normering Topinkomens (WNT) II, beloningsbeleid bestuurders, declaratieregeling bestuurders;
- treasurystatuut;
- bestuursstructuur;
- functioneringsgesprekken met leden CvB;
- rooster van aftreden leden RvT;
- instellingsplan;
- kwaliteitsafspraken;
- nieuwe master;
- aanbevelingen van de onderzoeksvisite.

De RvT heeft op basis van tussentijdse financiële rapportages toegezien op de rechtmatige verwerving en rechtmatige en doelmatige besteding van middelen.

---

¹ Een lijst van de in dit bestuursverslag gebruikte afkortingen is te vinden op pagina 52.

Op 12 november heeft de RvT een zelfevaluatie gehouden. Tevens is op die vergadering gesproken met de universiteitsraad (UR).

Er is ook overleg geweest met het moderamen van de RvT van de Theologische Universiteit Kampen (TUK) om de contacten voort te zetten.

De RvT stelt vast dat het CvB naar behoren heeft gefunctioneerd en dat het principe van onafhankelijkheid wordt geëerbiedigd.

Toekomstige ontwikkeling

Voor de GS van 2019 wordt een notitie gemaakt om de bestuursstructuur op onderdelen aan te passen.

In het nieuwe instellingsplan heeft het CvB een aantal ambities benoemd die de komende jaren om verdere uitwerking vragen.

Algeheel oordeel

De RvT constateert dat het onderwijs en onderzoek aan de TUA in 2018 goede voortgang mochten hebben. Zij spreekt de wens uit dat de activiteiten van de universiteit, waarbij het gedachtegoed van de gereformeerde theologie centraal staat, mogen bijdragen aan een positieve ontwikkeling van onze maatschappij en het welzijn van de mensen daarin.

3 juni 2019,
namens de raad van toezicht,

drs. R.W.J. Soeters,
voorzitter

mr. H.M. Oevermans,
secretaris

2. Algemeen

2.1 Missie en organisatie

Waar de huidige TUA voor staat en voor wil gaan is samengevat in onderstaande tabel.

Hoger doel	Gewaagd doel	Kernkwaliteiten	Kernwaarden
Waarvoor bestaat de TUA?	Waarheen gaat de TUA?	Waarin blinkt de TUA uit?	Waarvoor staat de TUA?
academische vorming van theologen	een gereformeerd theologisch instituut dat mensen vormt en toerust om het hart van het Evangelie te verbinden met het leven vandaag midden in de seculiere werkelijkheid	Bijbelonderzoek en kennis van de Reformatie en haar geschiedenis met concentratie op studie van de bronteksten wetenschap en geloof gaan op een natuurlijke manier samen	wetenschappelijke theologie dienst aan kerk en samenleving confessionele grondslag én oecumenische openheid

Kernachtig samengevat: 'Denken om te dienen'.

De TUA leidt mensen op tot breed inzetbare theologen (predikant, evangelist, zendeling, gemeentestichter, kerkelijk werker, godsdienstleraar, Bijbelvertaler en wetenschapper) die theorie en praktijk weten te verbinden en verricht wetenschappelijk theologisch onderzoek en draagt de resultaten daarvan actief uit.

Kernactiviteiten zijn het verzorgen van academisch onderwijs, het doen van onderzoek op het gebied van theologie en het leveren van een bijdrage om deze kennis in het dagelijks leven te kunnen gebruiken (valorisatie).

De TUA is een levensbeschouwelijke universiteit die uitgaat uit van de CGK.

De GS is de breedste kerkelijke vergadering van de CGK. Eens in de drie jaar komt de GS bijeen. Dan leggen de RvT en het Cura verantwoording af.

De benoeming van de hoogleraren geschiedt door de GS op voordracht van het Cura. De universitair docenten worden benoemd door het CvB, waarbij het Cura de benoeming dient goed te keuren.

De RvT bestaat uit vijf leden die benoemd worden door de GS en komt ongeveer zes keer per jaar bijeen. De RvT benoemt het CvB, bestaande uit twee personen: een algemeen bestuurder (tevens voorzitter) en een rector-bestuurder.

Beide bestuurders zijn integraal verantwoordelijk voor de gehele organisatie, maar binnen deze integrale verantwoordelijkheid dragen zij afzonderlijk de eerste verantwoordelijkheid voor bepaalde taken. Voor de rector betreft dat alle zaken die betrekking hebben op identiteit, onderwijs en onderzoek. Het rectoraat wordt in principe bij toerbeurt vervuld door een van de hoogleraren. De algemeen bestuurder is verantwoordelijk voor alle overige zaken, zoals onderwijsondersteuning, facilitair beleid en financiën. Het CvB vergadert in de regel tweewekelijks.

Het Cura bestaat uit negen predikanten uit de CGK, waarvan acht benoemd door de vier particuliere synoden en één door de GS. Het Cura houdt toezicht op het gereformeerd-confessionele karakter van de opleiding. De werkzaamheden van de curatoren betreffen verder het

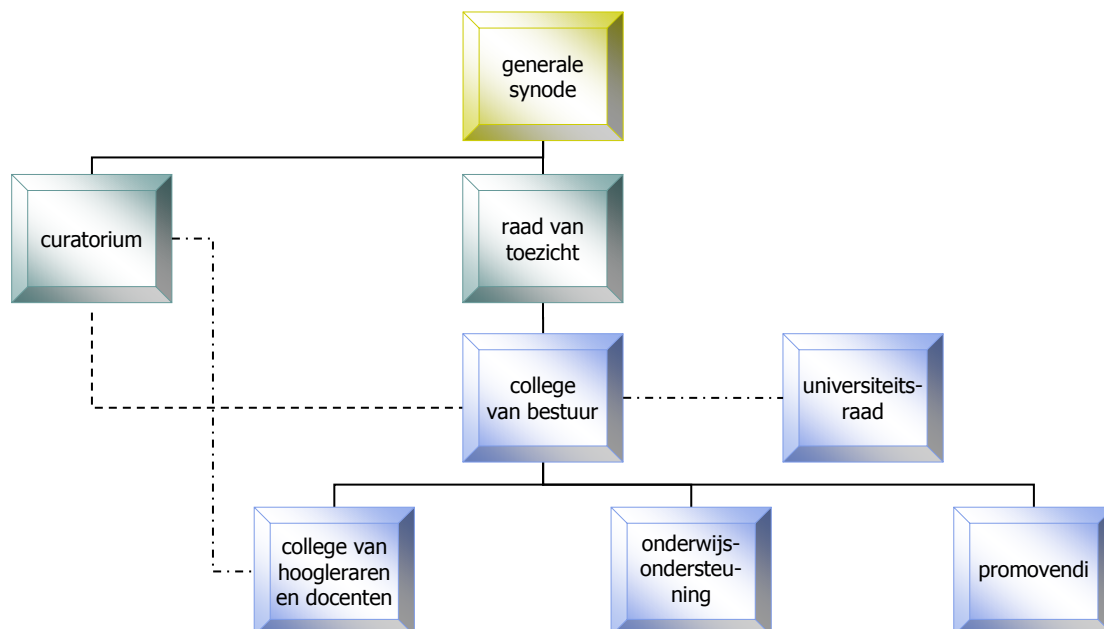
toelaten van studenten die predikant willen worden (admissie-examen) en het begeleiden van de studenten die via dit examen zijn toegelaten tot de opleiding voor predikant in de CGK. Bij het masterexamen van de admissiale studenten is een delegatie van het Cura aanwezig. Daarnaast nemen zij het proponentsexamen af van studenten die preekconsent aanvragen en stellen zij studenten beroepbaar in de CGK. Het Cura vergadert ongeveer negen keer per jaar en rapporteert jaarlijks in een verslag aan de particuliere synoden.

Elke hoogleraar is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van het hem toegewezen wetenschapsgebied en voor de inhoud van het te geven onderwijs op dat terrein. Onder leiding van de rector komt het Coho circa acht keer per jaar bijeen. De hoogleraren vormen samen ook het college voor promoties in de zin van de WHW. Met de promovendi is regelmatig bilateraal overleg.

Twee keer per jaar vindt er een overleg plaats met alle docenten en de hoogleraren. Bij een deel van de agenda schuift ook het onderwijsondersteunend personeel aan.

De UR functioneert volgens de richtlijnen in de WHW. Zo'n zeven keer per jaar is er een formeel overleg met de voorzitter van het CvB. De voorzitter van het CvB heeft met de UR gesproken over o.a. de begroting van 2018, het op te stellen instellingsplan, de implicaties van de wet versterking bestuurskracht, het bestuursverslag van 2017, de invoering en de implicaties van de AVG, praktische regelingen rond de administratie van afgelegde tentamens (tentamenbriefjes), het aanstellen van twee promovendi, wijzigingen in het studentenstatuut, de kwaliteitsafspraken op grond van het sectorakkoord voor het wetenschappelijk onderwijs, de toegankelijkheid van het universiteitsgebouw voor mindervaliden, de algemene 'werkomstandigheden' in het gebouw, de mogelijkheid voor het volgen van logopedie door niet-admissiale studenten en over de mogelijke inzet van een emerituspredikant als onafhankelijke studentenpastor.

Vastgesteld kan worden dat de lijnen tussen UR en CvB kort zijn en dat het overleg in een goede sfeer verloopt.

Figuur 1
Organogram TUA.

Samen met de Universiteit voor Humanistiek (UvH), de Protestantse Theologische Universiteit (PThU) en de Theologische Universiteit Kampen (TUK) vormt de TUA het Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten (NLU). De NLU wil de samenwerking de komende tijd nadrukkelijker vorm geven.

2.2 Hoofdpijnen van het gevoerde beleid

Allereerst is het beleid aan de TUA erop gericht dat het onderwijs en onderzoek goede doorgang kunnen vinden. In 2018 is veel energie gestoken in het ontwikkelen van een nieuw curriculum, zowel voor de bachelor als voor de driejarige predikantsmaster.

In 2017 is door de GS van de CGK niet ingestemd met de vorming van een GTU samen met de TUK en de Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding (NGP). Deze beslissing had naast het feit dat de gezamenlijke toekomstplannen stopgezet werden ook tot gevolg dat de NGP per 1 september 2018 over is gegaan naar de TUK. Een ander gevolg was dat de TUA nieuwe plannen moest maken voor de toekomst. Met het oog daarop is een aanzet gemaakt voor een nieuw en ambitieus instellingsplan. Een van de ambities is een eenjarige master, als alternatief voor studenten die geen predikant willen worden, maar zich wel verder willen verdiepen in de gereformeerde theologie. De eerste stappen voor de ontwikkeling daarvan zijn reeds gezet. Gewerkt is ook aan het vormgeven van een graduate program voor promovendi, eveneens een onderdeel van het instellingsplan. Contacten met buitenlandse instellingen zijn aangehaald en deze waren inspirerend voor de ontwikkeling van de eenjarige master en het graduate program. Zowel voor het onderzoek als voor het onderwijs is een zelfevaluatierapport geschreven als input voor de visitatiecommissies. Dergelijke rapporten zijn nuttig, omdat ze dwingen om weer eens even in de spiegel te kijken.

De TUA volgt de governance-code 'Goed Bestuur' zoals die door de VSNU is opgesteld. In het bestuurs- en beheersreglement, de zogenaamde Formele Regelingen, waarvan een update is vastgesteld op 23 november 2016, is dit nader uitgewerkt. De toepassing van deze code is in het verslagjaar niet gewijzigd. De RvT ziet ook toe op de naleving van wettelijke voorschriften.

3. Onderwijs

3.1 Bachelor en master

De studie theologie aan de TUA bestaat uit een driejarige bachelor theologie (een undergraduate fase van 180 EC) die de basis vormt voor een driejarige master theologie (een graduate fase van 180 EC).

3 jaar Master	1 jaar specialisatie 2 jaar verdieping
3 jaar Bachelor	theologische en kerkelijke vakken, inclusief klassieke talen

Figuur 2

Opbouw theologiestudie aan de TUA.

Om aan de TUA te kunnen studeren, gelden twee toelatingseisen:

- een vwo-diploma, hbo-diploma of wo-diploma. Bij een aan een vwo-diploma gelijkgesteld getuigschrift, zoals een hbo-propedeuse, oordeelt het CvB, na advies van de examencommissie (ExC), over de toelating. Bij deze beoordeling wordt het wenselijk geacht dat de student op de havo (of een daaraan gelijkgestelde opleiding) twee moderne talen met een voldoende heeft afgerond. Ook de studieduur van de propedeuse wordt meegenomen in de beoordeling.
- Instemming met de gereformeerde belijdenisgeschriften.

3.2 Belangrijkste ontwikkelingen afgelopen jaar

- Ten behoeve van de GTU was een gezamenlijk bachelorprogramma opgesteld. Dit programma is na het niet doorgaan van de GTU gebruikt om de huidige TUA-bachelor te verbeteren. Uitgangspunt is een afgeronde bachelor die naast doorstroom in de driejarige master aan de TUA, ook goed aansluit op een een- of driejarige master elders, maar zo mogelijk ook op de beroepspraktijk. Om ervoor te kunnen zorgen dat alle theologische disciplines evenwichtig aan bod kwamen en op niveau af te kunnen ronden aan het einde van de bachelor, was het noodzakelijk om het vak Latijn als vast onderdeel te schrappen. Hebreeuws en Grieks houden een onverminderd sterke plek in het curriculum. Nieuw voor de TUA is dat in een aantal collegeblokken gewerkt gaat worden met een overkoepelend thema, om de integratie tussen de verschillende vakken in dat collegeblok te bevorderen. Daarnaast is er in het tweede studiejaar een praktijklijn opgenomen door integratie van theorie en stage binnen de praktische theologie. Het derde studiejaar start met een keuzeminor van 25 EC, die gebruikt kan worden om zich te specialiseren richting het gewenste vervolg. In september 2019 hopen we met deze vernieuwde bachelor te starten (zie ook paragraaf 3.3).
- De driejarige master is aangepast om een goede aansluiting te bieden op de nieuwe bachelor en is primair gericht op het predikantschap in de CGK, maar is tevens interessant voor andere studenten. Net als bij de bachelor zijn in de master een aantal collegeblokken opgenomen met een overkoepelend thema ter bevordering van integratie tussen de vakken, maar ook tussen de studie jaren. De specialisatie wordt niet meer volledig in het laatste jaar gedaan, maar er wordt aan gewerkt in alle jaren van de master. Tenslotte zijn er verschillende stagemomenten opgenomen, gekoppeld aan de theorie.

3.3 Ontwikkelingen

- Per september 2019 zal bij de nieuwe lichting studenten gestart worden met de invoering van de nieuwe bachelor. Tegelijkertijd wordt met een overgangstraject in het derde studiejaar de invoering van de nieuwe driejarige master voorbereid. Daarbij zal vooral aandacht gegeven worden aan samenwerking tussen en integratie van de verschillende vakgebieden.

- In 2018 zijn de eerste stappen gezet om te verkennen of het mogelijk en wenselijk is een eenjarige master te starten aan de TUA. Vanuit zowel internationale als nationale geledingen is herhaaldelijk gevraagd naar de mogelijkheid hiervan. Er is een projectgroep gevormd die een projectplan hiervoor heeft geschreven. Inhoudelijk is er gewerkt aan een profiel en standpuntbepaling van de master 'Living Reformed Theology'. Deze master omvat een uniek programma vanwege de interdisciplinaire aanpak tussen de verschillende vakgroepen. Daarmee onderscheidt hij zich van de eenjarige masters op andere theologische universiteiten. Het is ook een nadrukkelijke eis van de overheid om dit onderscheid zichtbaar te maken, ten einde de bekostiging van de nieuwe master te verkrijgen. Het plan is om in 2019 bij de CDHO macrodoelmatigheidsaanvraag te doen en te starten met de aanvraag voor de NVAO-beoordeling van een nieuwe opleiding. Mocht dit naar wens verlopen, dan zal de nieuwe master van start gaan in D.V. september 2020.

- In het kader van de kwaliteitsafspraken hebben de studenten aangegeven de toegezegde subsidie graag in te zetten voor meer methodologie ten behoeve van en begeleiding bij het schrijven van werkstukken en scripties. In 2019 zal dit voorstel officieel ingediend worden en getoetst door de NVAO. Vervolgens zullen de plannen nader moeten worden geconcretiseerd en geïmplementeerd.

- Ten behoeve van uitbreiding van internationale contacten en belangstelling van buitenlandse studenten zal er een Engelstalige digitale nieuwsbrief verschijnen en een groter deel van de website in het Engels worden vertaald.

3.4 Onderwijsprestaties

Per 1 oktober 2018 was het totaal aantal ingeschreven (voltijd)studenten 99, zie tabel 1. De TUA mocht 23 nieuwe studenten verwelkomen in de bachelor en 8 in de master.

Tabel 1

Aantallen studenten per 1 oktober.

Studiejaar	Bachelor totaal	Master totaal	Man	Vrouw	Totaal
2016	65	30	80%	20%	95
2017	60	37	80%	20%	97
2018	65	34	79%	21%	99

Daarnaast kent de TUA studenten die op contractbasis losse vakken volgen, de zogenaamde contractanten. Veelal gaat het om een aanloop naar een voltijdstudie. Onderstaande tabel geeft een indruk om hoeveel mensen dit gaat. Behalve contractanten zijn er tweede inschrijvers, die in eerste instantie bij een andere universiteit staan ingeschreven, maar daarnaast bij de TUA (een deel van) de studie volgen. Deze studenten zijn niet in de cijfers meegenomen. Doorgaans gaat het om 10-15 personen per jaar.

Tabel 2

Instroom contractanten per cohort.

Cohort	Totaal instroom	Totaal aantal contractanten
2016-2017	3	26
2017-2018	4	25
2018-2019 ²	2	24

² Gegevens tot eind december 2018. Later in het studiejaar 2018-2019 zijn ook nog contractanten ingestroomd.

Uitval

In 2017-2018 hebben 4 bachelorstudenten hun studie gestaakt zonder een diploma te hebben behaald en hebben 3 bachelorstudenten zich om medische redenen tijdelijk uit laten schrijven. Vanuit de master heeft 1 student de studie gestaakt zonder diploma te behalen. Van de 5 studenten die hun studie staakten, waren er 2 eerstejaars.

Uitstroom

In 2017-2018 studeerden 12 bachelorstudenten af en 9 masterstudenten. Zowel de bachelor- als de masterstudenten deden gemiddeld 4 jaar over hun studie, wat betekent dat de gemiddelde student een jaar uitloopt. In de afgelopen jaren zijn verschillende maatregelen genomen om studievertraging tegen te gaan. Het onderwerp blijft de aandacht houden.

De TUA kent een profleringsfonds waarop studenten een beroep kunnen doen in geval van ernstige studievertraging ten gevolge van overmachtssituaties, bestuurslidmaatschap studentenvereniging, deelname aan de universiteitsraad. In 2018 is hier geen gebruik van gemaakt.

De TUA heeft sinds september 2015 een door het Sirius Programma goedgekeurd excellentietraject. Via dit traject worden studenten die bovengemiddeld presteren, en die dit qua beschikbare tijd voor studie ook aankunnen, uitgedaagd om iets extra's te doen in de vorm van een minor van minimaal 15 EC. De studieadviseur en docenten stimuleren studenten die bovengemiddeld scoren hieraan mee te doen. In 2018 ontving 1 student op zijn masterbul een aantekening dat hij een excellentietraject gedaan heeft. 2 bachelorstudenten zijn in dit jaar gestart met een excellentietraject. Daarnaast volgt een aantal studenten naast hun opleiding aan de TUA elders nog een studie. Tweemaal per jaar ontvangen docenten een lijst van studenten die voor een traject in aanmerking komen en jaarlijks worden deze studenten op de mogelijkheid gewezen.

3.5 Kwaliteitszorg

De kwaliteit van het onderwijs op de TUA wordt op verschillende wijzen geborgd, geëvalueerd en gemonitord, met als doel het onderwijs voortdurend te doen ontwikkelen en verbeteren. In de evaluatiesystematiek van de TUA is beschreven op welke wijze de evaluatie wordt uitgevoerd. Ook in het jaar 2018 zijn verschillende acties ondernomen:

- Na de afronding van elk vak werd een vakevaluatie afgenomen. De vragenlijst gaat in op de kwaliteit van de colleges, de presentatie door de docent, de werkvormen, de toetsing en de tijdsbesteding aan het vak door de student. De docenten ontvangen de uitkomsten aangevuld met reflectievragen ten behoeve van verbetering van het vak.
- Aan het einde van het cursusjaar 2017-2018 zijn met de jaargroepen de jaarlijkse evaluatiegesprekken gevoerd. Deze gesprekken hebben de vorm van een interview. Onderwerpen die o.a. aan de orde kwamen waren: studielast, collegerooster, niveau onderwijs, verhouding theorie/praktijk, begeleiding, feedback bij opdrachten/tentamens en faciliteiten. Waar nodig zijn er actiepunten en urgente zaken onder de aandacht gebracht van het CvB.
- Na de gemeentestage en aan het eind van de bachelor- en masterscriptie wordt studenten gevraagd een evaluatieformulier in te vullen. Studenten hebben de mogelijkheid gehad in 2018 om de vragenlijsten digitaal in te vullen via de elektronische leeromgeving (ELO). Hier is echter weinig gebruik van gemaakt.
- Jaarlijks wordt de Nationale Studenten Enquête (NSE) uitgevoerd door Studiekeuze123. Ook in 2018 hebben TUA-studenten de mogelijkheid gekregen om hun mening over de opleiding te geven. Met een gemiddelde score van 4,23 op een 5-puntschaal heeft de TUA een hoge waardering gekregen. Uit vergelijking met 2017 blijkt dat er over het algemeen in 2018 hoger gescoord is. Zie voor een verdere toelichting hierop paragraaf 3.6.

Driekwart van de hoogleraren en docenten heeft de basiskwalificatie onderwijs (BKO) behaald. Het beleid is erop gericht dat alle hoogleraren en docenten de (kwalificaties van de) BKO hebben. Daarom geldt voor nieuwe docenten dat zij bij aanvang van hun functie gefaciliteerd worden om zo snel mogelijk hun BKO te halen, indien zij deze niet elders reeds ontvangen hebben.

In 2018 is gewerkt aan het schrijven van het zelfevaluatie-rapport ten behoeve van de onderwijsvisitatie van april 2019. Het rapport is geschreven volgens de vereiste standaarden waarop de opleiding beoordeeld zal worden. Bij diverse gremia, waaronder UR, CvB en RvT, is het rapport herhaaldelijk onder de aandacht gebracht en besproken. Als gevolg van deze intensieve reflectie op de opleidingsprocessen zijn nu reeds verschillende verbeterpunten naar voren gekomen.

Er zijn in 2018 geen klachten ingediend bij een van de hiervoor door de TUA ingestelde commissies.

3.6 Studentoordeel over de opleiding

Bij de NSE 2018³ werd de TUA opnieuw bijzonder positief beoordeeld. Het algemeen oordeel dat studenten los van de overige vragen over de studie aan de TUA kunnen geven, kwam uit op 4,63 (waar maximaal 5,00 gehaald kon worden), dat is nog hoger dan in 2017. Ook de sfeer op de opleiding (4,70) en de mate waarin onze studenten hun studie zouden aanbevelen aan anderen (4,60) kwamen hoger uit dan het voorgaande jaar. De TUA scoort zelfs op het laagst beoordeelde deelgebied (internationalisering, score 3,58) nog ruim boven het landelijk gemiddelde. Het hoogst viel het oordeel uit over de docenten (4,40), de studiebegeleiding (4,46), de informatievoorziening (4,39), het studierooster (4,55) en de groepsgrootte (zelfs 4,68).

In de Keuzegids Universiteiten (bachelor) en de Keuzegids Masters scoort de TUA hoog in de categorie 'theologie en levensbeschouwing'. Met name het oordeel over de docenten, studeerbaarheid en begeleiding worden als zeer goed beoordeeld. Al een groot aantal jaren mag de TUA zich Topopleiding noemen. De informatie in de keuzegidsen is deels gebaseerd op de NSE-enquêtes.

Tabel 3
Gemiddelde scores NSE.

NSE	Gemiddelde score TUA op alle onderzochte deelgebieden
2016	4,18
2017	4,09
2018	4,15

De positieve scores stimuleren tot verdere verbetering van het onderwijs en alle aspecten die daarop betrekking hebben.

3.7 Publiek-private samenwerking

De TUA is niet betrokken bij publiek-private samenwerking op het gebied van onderwijs.

---

³ Respons 38 studenten (41%).

4. Onderzoek

Het onderzoek is, naast het onderwijs, een van de primaire taken aan een universiteit en heeft als zodanig zelfstandige betekenis. Tegelijk is er een nauwe relatie tussen onderwijs en onderzoek: het onderwijs stimuleert tot verdergaand onderzoek, onderzoek komt het onderwijs ten goede.

4.1 Onderzoeksvisitatie

In het najaar ontvingen TUA en TUK de internationaal samengestelde commissie die in het kader van de zesjarige visitatiecyclus het gezamenlijke onderzoek van deze universiteiten moest evalueren. Reeds enkele weken na deze visitatie ontvingen beide instellingen het verslag daarvan. De commissie had veel waardering voor het werk dat aan beide instellingen gedaan werd en was onder de indruk van de hoeveelheid werk die met beperkte menskracht en middelen verzet wordt. De wetenschappelijke kwaliteit kreeg een goede beoordeling, maar de commissie gaf ook een aantal duidelijke verbeterpunten mee, zoals meer publiceren in internationale peer-reviewed tijdschriften, betere opleiding van zogeheten Nachwuchs en een groter aandeel van vrouwen in het corps van wetenschappelijke medewerkers en promovendi. Inmiddels is een inventarisatie gemaakt van de actiepunten die uit deze visitatie voortkomen.

4.2 Onderzoeksgroepen

In 2018 heeft enkel de samenwerking van onderzoekers van TUA en TUK binnen de onderzoeksgroep Biblical Exegesis and Theology (BEST) een vervolg gekregen. Deze groep heeft voor de komende jaren een nieuw plan gemaakt onder de titel *Discriminating Love*.

Programmaleider is prof. dr. A. Huijgen. Voor de disciplines kerkgeschiedenis en praktische theologie, die los van de TUK verdergaan, zijn nieuwe onderzoeksprojecten geformuleerd dan wel bestaande projecten uitgebouwd. Praktische theologie zal een programma opzetten waar Driestar educatief nauw bij betrokken is.

De vestiging van het Puritan Research Center (PRC) is voor de TUA een initiatief waarmee zowel onderzoek als onderwijs versterkt zullen worden. De samenwerking met het Puritan Reformed Theological Seminary (Grand Rapids, Michigan) in dit onderzoek is vastgelegd in een joint degree-program.

4.3 Onderzoeksinzet en -output

Per 1 april 2018 zijn twee jonge promovendi aan de TUA begonnen, elk met een benoeming van 0,5 fte. T.E. Boele-Noort MA bij kerkrecht, met als onderwerp 'De toepassing van de kerkelijke tucht in de kerk van de 21^e eeuw' en J. van den Os MA bij Nieuwe Testament met een onderzoek over 'De wraak van God in het Nieuwe Testament'.

De totale inzet voor onderzoek bedroeg per 1 oktober 2018 4,1 fte.

In de hiernavolgende tabel 4 staat een totaaloverzicht van de output over 2018.

Tabel 4
Onderzoeksoutput 2018.

Categorie	Aantal	Toelichting
Wetenschappelijke publicaties: artikelen non-refereed	1	Artikelen over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek gericht op het forum van onderzoekers. Hieronder vallen non-refereed artikelen, hoofdstukken in (congres)bundels, inleidingen op (her)-publicaties.
Wetenschappelijke publicaties: artikelen refereed	7	Artikelen die onderworpen zijn aan een proces van kritische, onafhankelijke evaluatie door één of meer experts in het onderwerp, genaamd 'referees'.
Wetenschappelijke publicaties: boeken	-	Boeken over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek gericht op het forum van onderzoekers. Academische oraties en monografieën.
Wetenschappelijke publicaties: hoofdstuk in boek	8	-
Wetenschappelijke publicaties: dissertaties	2	Publicaties waarop de graad van doctor is verkregen aan de universiteit.
Wetenschappelijke publicaties: non-refereed congresbijdrage	1	Een volledige versie van een artikel als onderdeel van een verzameling van wetenschappelijke artikelen gepubliceerd in de context van een congres. Het artikel is niet onderworpen aan een proces van kritische evaluatie.
Vakpublicaties: artikel in tijdschrift	-	Publicaties over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek, gericht op professioneel geïnteresseerden.
Vakpublicaties: boeken	1	-
Vakpublicaties: hoofdstuk in boek	4	-
Vakpublicaties: Rapport	1	-

In 2018 vonden aan de TUA twee promoties plaats:

- Op 20 november promoveerde A. van Harten-Tip (als eerste vrouw in de geschiedenis van de TUA) op haar proefschrift 'De Dordtse Kerkorde 1619. Ontwikkeling, context en theologie'. Promotor was prof. dr. H.J. Selderhuis. Prof. dr. L.J. Koffeman was tweede promotor.
- Op 4 december promoveerde E.T. Klöckner, met als dissertatie 'Heinrich Alting (1583-1644): Lebensbild und Bedeutung für reformierte Historiografie und Dogmengeschichtsschreibung des 17. Jahrhunderts'. Prof. dr. H.J. Selderhuis was eerste promotor en tweede promotor was prof. dr. W.-F. Schäufele.

In de serie *Apeldoornse Studies* verschenen in 2018:

- Prof. dr. H.G.L. Peels e.a. (red.), *Spelen met Leviatan. Monsters in Bijbel, theologie, religie en kunst* (tevens verschenen in de TU-bezinningsreeks van de TUK).
- Prof. dr. A. de Muynck, *Tijd voor verlangen. Persoonsvorming als toetssteen voor bevindelijke pedagogiek*.
- Drs. J. van 't Spijker en drs. P.L.D. Visser (red.), *Een ander evangelie? Contextualisatie in een verschuivende westerse cultuur*.

Onderzoeksgroep BEST van TUK en TUA hield in 2018 een internationale conferentie, op 22 en 23 maart, onder de titel 'Israel as Hermeneutical Challenge'. Op 30 en 31 augustus vond de conferentie 'Education, Formation and the Church' plaats, georganiseerd door onderzoekers van zowel TUA als TUK van buiten de BEST-onderzoeksgroep.

4.4 Ontwikkelingen

- Met de Stichting Bijbeluitleg Vroege Kerk is uitvoerig overleg geweest om te komen tot de vestiging van een bijzondere leerstoel per 1 januari 2019. De leerstoel omvat een aanstelling van 0,6 fte, die bijna uitsluitend aan onderzoek besteed zal worden. Leerstoelhouder wordt dr. M.A. van Willigen.
- Met de Greenwich School of Theology (GST) (Londen) zijn gesprekken gaande om samen het promotieonderzoek en de promoties te gaan doen van de aan GST verbonden studenten. Voor de TUA heeft dit een verhoging van het aantal promovendi en een grotere internationale bekendheid tot gevolg.
- Sinds begin 2018 is de TUA partner in een Europees onderzoeksprogramma dat onder de titel ReIReS (Research Infrastructure for Religious Studies) onderzoek en training doet op het gebied van digital humanities en religiewetenschap. De TUA is verantwoordelijk voor de trainingen van jonge onderzoekers en organiseert in dat verband zes *schools* aan verschillende Europese universiteiten.

5. Valorisatie

5.1 Inzet voor kerk en samenleving

In aansluiting op het Hoofdlijnenakkoord van de VSNU (december 2011) verstaan we onder valorisatie 'het proces van waardecreatie uit kennis, afkomstig uit alle disciplines, door kennis geschikt en beschikbaar te maken voor economische en maatschappelijke benutting en te vertalen in producten, diensten, processen en nieuwe bedrijvigheid'. In deze lijn heeft de TUA met haar expertise op het gebied van theologie en levensbeschouwing een waardevolle eigen inbreng voor kerk en samenleving. Zowel vanuit de TUA in het algemeen als door de brede uitwaaiing van functies van individuele docenten in kerk en samenleving is sprake van een grote kennisvalorisatie op allerlei niveaus.

Een totaaloverzicht van de output over 2018 treft men aan in tabel 5.

Tabel 5
Valorisatie-output 2018.

Categorie	Aantal	Toelichting
Populariserende publicaties: boeken	1	Boeken over een resultaat van wetenschappelijk onderzoek, gericht op het bredere publiek.
Populariserende publicaties: hoofdstuk in boek	4	-
Populariserende publicaties: bijdrage aan dagblad, weekblad, kerkblad of tijdschrift	49	Meditaties, artikelen en columns in CGK-kerkbladen, artikelen, ingezonden stukken, columns, recensies en interviews in kranten, artikelen, columns, recensies en interviews in tijdschriften die geen theologisch karakter dragen
Andere resultaten: recensies	35	Een boekbespreking is een beschrijving, kritische analyse en evaluatie van de kwaliteit, de intentie en de significantie van een boek. Het is gericht op het doel, de inhoud en de autoriteit van een boek.
Andere resultaten: redactie boek	14	Redactie van een boek.
Andere resultaten: redactie tijdschrift	9	Redactie van een tijdschrift.
Andere resultaten: inaugurele/rectorale rede (niet gepubliceerd)	1	-
Andere resultaten: bijdrage aan tv of radio	7	Een uitgezonden interview of een bijdrage in een internationaal, nationaal of regionaal televisie – of radioprogramma.
Andere resultaten: overig (herdrukken, vertalingen etc.)	4	-

Daarnaast zijn hoogleraren en docenten met hun expertise aanwezig in diverse adviesraden en fora in het bredere kerkelijke en maatschappelijke leven, studentenwerk, de zorg en media.

Na het jubileum van 500 jaar Reformatie in 2017 heeft het netwerk Refo500 voor de komende jaren een nieuw programma ontwikkeld, gericht op de betekenis van de kernwaarden van de Reformatie voor het dagelijks leven. Titel hiervan is *Coram Deo Program*. In de persoon van prof. dr. H.J. Selderhuis is de TUA nauw bij dit programma betrokken.

5.2 Bijzondere bijeenkomsten

Op 21 maart vond een conferentie plaats onder de noemer 'Israël en de kerk, visie en perspectief', georganiseerd door onderzoeksgroep BEST van TUK en TUA in samenwerking met het Centrum

voor Israëlstudies (CIS), vertegenwoordigers van Yachad (GKv) en predikanten uit de NGK. Deze conferentie was bedoeld als publieksvriendelijke versie van de academische, internationale conferentie 'Israel as Hermeneutical Challenge', die 22 en 23 maart plaatsvond.

Op 12 oktober vond een andere publieksvriendelijke conferentie plaats, met als thema 'Kerk en arbeidsrecht'. Deze conferentie was georganiseerd samen met Kenniscentrum Arbeidsrecht, Erdee Media Groep en Refo500.

Op 23 november vond de jaarlijkse TUA-dag plaats, bestemd voor het brede publiek waaruit de ruime achterban van de universiteit bestaat. Thema dit jaar was 'vergeving', een onderwerp dat belicht werd in centrale lezingen en keuzecolleges. Er bleek veel belangstelling te zijn voor dit onderwerp.

5.3 AKZ⁺

Samen met de TUK en Hogeschool VIAA te Zwolle biedt de TUA (onder andere) videocolleges aan belangstellenden aan over thema's vanuit de theologie die van betekenis zijn voor het leven en denken van alledag. Hierdoor wordt werk uit het onderwijs en onderzoek aan de drie instellingen (en uit hun bredere netwerk) geschikt en beschikbaar gemaakt voor geïnteresseerden uit de brede achterban.

Ook in 2018 heeft dit zogenoemde AKZ⁺ | *Weet wat je gelooft* haar abonnees en studiedagbezoekers een rijke diversiteit aan colleges en lezingen kunnen bieden. Er werden 3 nieuwe online cursussen⁴ gelanceerd, 35 nieuwe videocolleges gepubliceerd en 11 studie(mid)dagen/conferenties georganiseerd. Ook kregen diverse al eerder gepubliceerde videocolleges een *upgrade*: zij kregen onder meer een nieuwe look, passend bij de huisstijl, en er werden nu ook bij de video's verwerkingsvragen en literatuurtips ter verdieping aangeboden.

In totaal stonden er op 31 december 2018 op *weetwatjegelooft.nl* 33 cursussen online, met een inhoud van 241 videolessen. Circa 900 abonnees maakten actief gebruik van de website.

Daarnaast hadden zo'n 1.250 gebruikers hun abonnement (tijdelijk) *on hold* staan. Aan de 11 studie(mid)dagen/conferenties hebben zeker 850 personen deelgenomen via AKZ⁺ | *Weet wat je gelooft*. Vermeldenswaard is de door AKZ⁺ georganiseerde studiedag 'Homoseksualiteit en de kerk' op 16 november, met ruim 400 deelnemers.

5.4 PEP

Binnen de CGK is sinds enkele jaren begonnen met de regulering van de permanente educatie van de predikanten (PEP). De TUA richt hiervoor een aparte pagina in op haar website. Het is niet de bedoeling dat de TUA een speciaal PEP-programma op gaat zetten of daar aparte cursussen voor ontwikkelt. Getracht zal worden zoveel mogelijk aan te haken bij wat er al is. Om die reden is het afgelopen jaar een inventarisatie gemaakt van de cursussen die elders worden aangeboden. Daarnaast worden predikanten uitgenodigd om in het kader van de PEP deel te nemen aan specialisatiecolleges die hiervoor geschikt lijken. In 2018 is dit gebeurd bij het vak kerkrecht, wat een positieve wisselwerking heeft opgeleverd tussen studenten en predikanten.

5.5 Ontwikkelingen

Het blijkt lastig te zijn om op bestuurlijk niveau afspraken te maken met christelijke hbo's en universiteiten wat betreft een afstemming c.q. verdere samenwerking op het gebied van valorisatie. Een positieve uitzondering is de brede samenwerking binnen het Expertisecentrum Levensbeschouwing en Religie in het Voortgezet Onderwijs. De TUA draagt hier ook aan bij. Voor de toekomst zullen we in blijven steken op bilaterale contacten met de christelijke hbo-instellingen.

---

⁴ Het betreft de cursussen 'Dogmatiek voor iedereen', 'Mijn God geneest' en 'Evolutie. Stel dat het waar is ...'. Daarnaast werden 13 videolessen toegevoegd aan 3 reeds bestaande cursussen: 'Sterven in Bijbels licht', 'Reformatie Nu' en 'Geloven in God zonder bewijs'.

6. Internationalisering

De TUA onderhoudt contacten met verschillende buitenlandse instellingen, onderzoeksorganisaties en individuele wetenschappers. Regelmatig nemen hoogleraren, docenten en wetenschappelijk medewerkers deel aan internationale congressen. In het kader van de zogeheten MoU's gaven TUA-hoogleraren in 2018 colleges in Indonesië, Zuid-Korea, Noord-Amerika en Zuid-Afrika. De hoogleraren Benyamin Intan (Reformed Evangelical Seminary Jakarta) en Chris van der Walt (NWU Potchefstroom) verbleven in dat verband voor onderzoek en onderwijs enkele weken in Apeldoorn.

Studenten worden gestimuleerd (internationale) symposia, congressen en *summer schools* bij te wonen. Wanneer studenten enige tijd in het buitenland willen studeren, verleent de TUA hulp bij het vinden van informatie over passende buitenlandse opleidingen. Onder bepaalde voorwaarden wordt ook financiële ondersteuning verleend door de universiteit. Zo is een van de studenten voor ruim vier maanden in Libanon geweest en heeft zij daarover o.a. verslag gedaan in een bijeenkomst voor de eerstejaarsstudenten.

De TUA doet mee aan het Holland Scholarship, een beurs van het OCW en 48 Nederlandse hogescholen en universiteiten. In 2018 is geen gebruik gemaakt van de aangeboden beurs voor inkomende studenten en ook niet door studenten van de TUA die voor enige tijd naar het buitenland willen.

De deelname van de TUA aan het Europese onderzoeksprogramma ReIReS was voor de TUA een uitdaging. Na de lancering van het programma op 17 april 2018, vond gedurende twee dagen in mei aan de TUA de eerste bijeenkomst van de 12 deelnemende instellingen plaats. De TUA is verantwoordelijk voor de training op het gebied van digitale data van onderzoekers. In september werd een eerste training verzorgd in Mainz. Hieraan werd vanuit de TUA deelgenomen door de bibliothecaris en een masterstudent.

De betrokkenheid van de TUA bij de in 2016 opgerichte European Academy of Religion biedt de mogelijkheid tot contact met andere wetenschappers en instellingen en voor het presenteren van eigen output aan een breder academisch publiek.

In Philadelphia heeft prof. Selderhuis gesproken over de toekomstplannen van de TUA, met 6 presidenten van verschillende instellingen waarmee de TUA een samenwerkingsovereenkomst heeft. Bij de bespreking werd het nieuwe instellingsplan van de TUA besproken. Met name de plannen voor de eenjarige Engelstalige master en het graduate program kregen ondersteuning vanwege de mogelijkheden van uitwisseling van studenten en kennis.

Voor de in 2018 gehouden internationale congressen verwijzen we naar het hoofdstuk Onderzoek, elders in dit Bestuursverslag. Daar is ook nadere informatie te vinden over de internationale contacten op het gebied van (de organisatie van) onderzoek.

7. Personeel

Personeelsbestand

In 2018 hebben de volgende wijzigingen plaatsgevonden in het personeelsbestand.

Einde dienstverband:

- Per 1 oktober drs. J.C. Van Vliet-Annot (0,4 fte)
- Per 1 november 2017 N. Duijzer-Algra (0,04 fte)⁵

In dienst getreden:

- Per 1 april T.E. Boele-Noort MA, als promovendus Kerkrecht (0,5 fte)
- Per 1 april J. van den Os MA, als promovendus Nieuwe Testament (0,5 fte)
- Per 1 oktober dr. J. van der Knijff, als docent liturgiek (0,2 fte)
- Per 1 oktober drs. L. Snoek, als docent catechetiek (0,15 fte)

Omzetten van de aanstelling:

- Per 1 januari N. van der Mijden-Groenendijk, bibliothecaris, van 1 naar 0,89 fte
- Per 1 januari K.J. de Jong, bibliotheekmedewerker, van 0,21 naar 0,32 fte
- Per 1 juli dr. M.C. Mulder, van universitair hoofddocent naar universitair docent Nieuwe Testament (0,8 fte)

Op 1 oktober 2018 bedroeg de totale personeelsformatie 15,69 fte.

Tabel 6

Personeelsformatie in fte's per 1 oktober.

	2018				2017
	M	V	Totaal fte	%	Totaal fte
Hoogleraren	4,0	0,0	4,0	25,5	4,0
Universitair hoofddocenten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Universitair docenten	3,79	1,0	4,79	30,5	3,68
Promovendi	0,5	0,5	1,0	6,4	0,0
Wetenschappelijk medewerkers	0,0	0,4	0,4	2,5	0,4
Ondersteunend personeel	3,11	2,39	5,5	35,1	5,89
Totale formatie	11,40	4,29	15,69	100	14,77
Aantal personen	19	8	27		25

In vergelijking met 2017 is de personele omvang met 0,92 fte toegenomen. De gemiddelde leeftijd van de 27 medewerkers was op 1 oktober 49,9 jaar.

Naast de universitair docenten maakt de universiteit voor onderdelen van de studie die specifieke vakkennis vragen, gebruik van gastdocenten.

De TUA maakt al jaren gebruik van studenten en andere betrokkenen voor incidentele ondersteuning van hoogleraren en het facilitair beheer. Dit is inmiddels geformaliseerd in zogenaamde 0-urencontacten. Per 1 oktober zijn dat er 11.

⁵ Dit betreft een mutatie van ná 1 oktober 2017 en was daarom nog niet in het Bestuursverslag 2017 vermeld.

Ziekteverzuim

In tabel 7 staat het verloop van het ziekteverzuim. Dit percentage wordt berekend door het aantal verzuimde kalenderdagen te delen door het aantal beschikbare kalenderdagen. Daarop vindt een correctie plaats als de werkzaamheden gedeeltelijk hervat zijn.

Tabel 7
Verzuimoverzicht.

Jaar	Percentage
2016	5,69
2017	6,25
2018	7,77

Het verzuim was in 2018 opnieuw veel hoger dan wat aan de TUA gebruikelijk is. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat drie medewerkers langdurig uitgevallen zijn vanwege een burn-out. De oorzaak van de burn-out was bij alle drie de werknemers niet gerelateerd aan de werkomstandigheden op de TUA. Gelukkig zijn inmiddels twee medewerkers weer hersteld. Het overige ziekteverzuim op de TUA is relatief laag en veelal kortdurend.

Ontslag

Er zijn geen lopende zaken ten aanzien van ontslagprocedures of uitkering na ontslag.

Sabbatical

Van 24 september tot 24 oktober was prof. dr. A. Huijgen *fellow* van de Johannes a Lascobibliotheek in Emden. Hij heeft zich daar met name beziggehouden met het schrijven van het boek *Lezen en laten lezen: Gelovig omgaan met de Bijbel* en een artikel over een trinitarische hermeneutiek van het Oude Testament.

Op 19 januari 2018 hebben we met een mini-symposium gevierd dat prof. dr. H.G.L. Peels 25 jaar als hoogleraar Oude Testament verbonden was aan de TUA. Als speciale verrassing kreeg de jubilerend hoogleraar een feestbundel overhandigd, waaraan door prof. dr. J. Dekker en prof. dr. G. Kwakkel vier jaar lang in het geheim gewerkt was. De bundel (*Reading and listening. Meeting one God in many texts*) bevat bijdragen van maar liefst 28 collega-wetenschappers. Het symposium en de aansluitende receptie waren druk bezocht, waaruit de waardering blijkt die er is voor de persoon en het werk van prof. Peels.

Ontwikkelingen

Besloten is om de vacature voor een beleidsmedewerker onderwijs, die vanwege het vertrek van drs. J.C. Van Vliet-Annot ontstond, uit te breiden vanwege de gewenste support om de ambities in het nieuwe instellingsplan te realiseren.

Zodra de curricula van de nieuwe bachelor en de nieuwe predikantsmaster vastgesteld zijn, zal de omvang van de individuele benoemingen in relatie tot onderwijstaak en onderzoeksoutput opnieuw worden berekend.

8. Faciliteiten

8.1 Bibliotheek

De TUA beschikt over een eigen wetenschappelijke bibliotheek, die ten doel heeft om studenten en docenten te ondersteunen in hun onderzoek en studie. Andere belangstellenden kunnen ook van de bibliotheek gebruikmaken. De aanschaf is gericht op de thema's die binnen het onderwijs en de onderzoeksgroepen actueel zijn.

2018 heeft in het kader gestaan van de conversie van de catalogus naar WorldCat.org. In een samenwerking met de bibliotheek van de TUK en de John Smith Library (JSL) van het IBTS Centre in Amsterdam is een project opgezet om tot een gezamenlijke catalogus te komen. Hierin zijn de boeken en tijdschriften van de TUA-bibliotheek als een aparte collectie zichtbaar en toegankelijk. Dit project is tot stand gekomen met steun van Stichting Pica, de organisatie die wetenschappelijke en openbare informatievoorziening bevordert door onder meer het financieren van projecten.

De catalogus is via de vernieuwde website beter toegankelijk. Hier wordt ook toegang geboden tot verschillende andere bronnen, o.a. van het PRC. Vanwege dit onderzoekscentrum zal een collectie opgebouwd gaan worden op het gebied van het Nederlandse en Duitse Puritanisme.

De bibliotheek heeft een omvang van ruim 55.500 banden, hierin zijn 7.419 brochures en 2.446 oude drukken opgenomen. Twee collecties brochures zijn digitaal toegankelijk via Delpher en Digibron. Het aantal tijdschriften met een lopend abonnement is 119, zowel digitaal als print. Het aantal uitleningen schommelt jaarlijks: in 2018 2.318 uitleningen tegenover 2.845 in 2017. In deze cijfers worden de materialen voor studie en naslag ter plekke niet meegerekend. Het gebruik van de studieplekken in de bibliotheek en leeszaal stijgt, wat leidt tot een tekort aan goede studieruimten.

De TUA-collectie is ook voor belangstellenden van buitenaf toegankelijk. Een groot aantal externe leners weet de bibliotheek te vinden. In 2018 hebben 19 nieuwe externe leners zich gemeld om als bibliotheekgebruiker ingeschreven te staan.

Van het interbibliotheecair leenverkeer is dit jaar 87 keer gebruikgemaakt. Er werden 52 boeken en 35 artikelen aangevraagd.

De verwachting is, nu we ook een leverende bibliotheek zijn geworden voor andere bibliotheken, dat de collectie door meer belangstellenden gebruikt gaat worden. Daarnaast zal de aanvraag vanuit de TUK mogelijk ook toenemen.

8.2 Huisvesting

Onderhoud en verbetering van het gebouw heeft ook in 2018 zo goed mogelijk plaatsgevonden. Te denken valt aan binnen- en buitenschilderwerk en de vervanging van alle tl-armaturen door ledverlichting. In het B-gebouw is een minikeuken geplaatst ten behoeve van diensten van de Vereniging van Eritrese Nederlanders in Apeldoorn en omgeving (VENA), die regelmatig op zondagmorgen gehouden worden in de aula. Beoordeeld wordt het plaatsen van zonnepanelen.

8.3 Veiligheid en bedrijfshulpverlening

Op 19 februari heeft de jaarlijkse bhv-(herhalings)cursus plaatsgevonden.

Op donderdagmorgen 20 december is een ontruimingsoefening gehouden. Hoewel er veel colleges bezig waren en er ook in de andere ruimten de nodige mensen waren, was het hele gebouw binnen vijf minuten ontruimd. Verbeterpuntjes zijn opgemerkt en waar nodig direct gecorrigeerd.

8.4 ICT

Het is van groot belang dat het digitale verkeer binnen de universiteit zonder problemen functioneert. Onder verantwoordelijkheid van de beheerder houdt een professioneel bedrijf deze zaken in de gaten, waardoor struikelblokken doorgaans spoedig opgelost worden en het mogelijk is

om in te spelen op vragen en suggesties vanuit de medewerkers en studenten.

In 2018 zijn de servers vernieuwd en is het ICT-systeem met internet, computers en telefonie geïntegreerd, waar nodig vernieuwd en ondergebracht bij één bedrijf.

Tevens is een aantal pc's in de bibliotheek en bij administratie en secretariaat vervangen, wegens veroudering of defecten. Een aantal hoogleraren heeft de beschikking gekregen over een nieuwe laptop.

8.5 Elektronische Leeromgeving en website

Van de ELO 'OnderwijsOnline' wordt bij steeds meer facetten van de organisatie van de opleidingen gebruikgemaakt. Deze ELO wordt onder andere gebruikt voor het inschrijven voor vakken en tentamens, het inleveren en nakijken van opdrachten, het delen van (onderwijs)informatie, de communicatie tussen docenten en studenten en het bevragen van studenten door middel van enquêtes.

Begin 2018 is de nieuwe website van de TUA online gegaan. Niet alleen de vormgeving is veranderd. De nieuwe website is, anders dan de vorige, responsive, wat betekent dat deze ook op tablet en smartphone goed te bekijken is. De informatie is opgeschoond en opnieuw gestructureerd. De bezoeker van de website kan voortaan ook kiezen voor een Engelstalige variant. Dat deel van de website is nog vrij leeg, maar zal komende jaren meer invulling gaan krijgen.

9. Financiën

9.1 Jaarrekening

Inleiding

Deze jaarrekening betreft de financiële verslaglegging 2018 van de Theologische Universiteit Apeldoorn.

Hierna volgt een korte analyse op hoofdlijnen.

Gebeurtenissen in de verslagperiode

In 2018 is de TUA partner geworden in een groot Europees Horizon 2020-programma: ReIReS. De TUA is verantwoordelijk voor de training van wetenschappers in de omgang met digitale bronnen en ontwikkelt daartoe cursussen die aan verschillende Europese universiteiten worden gegeven. In het kader van het nieuwe instellingsplan zijn er activiteiten ontplooid wat betreft de uitwerking van een curriculum voor een eenjarige master en het opzetten van een graduate program voor promovendi.

Vermeldingswaard is eveneens dat er dit jaar twee promovendi in dienst zijn gekomen van de TUA.

Financiële positie

Het geraamde begrotingstekort kon worden weggewerkt door onvoorziene inkomsten (hogere rijksbijdrage, giften, legaten) en lagere uitgaven.

Het eigen vermogen stijgt met € 129.000 door het positieve exploitatieresultaat over 2018. Het eigen vermogen wordt aangehouden als buffer-reserve om niet structurele financiële tegenvallers en risico's te kunnen opvangen en de continuïteit van de universiteit te waarborgen. De omvang van het eigen vermogen past binnen de kaders van de solvabiliteitseis van de universiteit.

De voorzieningen nemen ten opzichte van 2017 enigszins toe, enerzijds door de mutatie van de personele voorzieningen en anderzijds door een lagere onttrekking van de voorziening groot onderhoud.

Resultaat 2018 ten opzichte van budget

Het resultaat over 2018 was begroot op € 271.091 negatief. De realisatie komt uit op een bedrag van € 129.356 positief. Het verschil van € 400.447 is in grote lijnen als volgt te verklaren:

- De rijksbijdrage is € 107.000 hoger uitgevallen dan begroot.
- De collegegelden zijn enigszins (€ 15.000) achtergebleven ten opzichte van de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door een wat hogere uitstroom dan verwacht en een lagere doorstroom naar de masteropleiding.
- De overige baten zijn ongeveer € 185.000 hoger uitgevallen dan begroot. Dit wordt met name veroorzaakt door het voorzichtig begroten van giften (€ 40.000) en door de ontvangst van diverse legaten (samen € 29.000) en een gift van € 20.000. Daarnaast is er aan bijdrage voor promoties € 50.000 meer ontvangen dan begroot. Een deel van deze ontvangsten had nog betrekking op voorgaande jaren. En verder is er voor het project ReIReS voor 2018 € 46.000 aan subsidie toegerekend.
- De personeelskosten zijn in totaal € 49.000 lager uitgevallen dan begroot. Dit komt met name doordat de promovendi later zijn gestart dan begroot (€ 25.000), er fors minder is uitgegeven aan cursussen (€ 17.000) en er in 2018 minder gastdocenten zijn gevraagd (€ 9.000,-).
- De afschrijvingen zijn lager dan de begroting (€ 9.000) door het doorschuiven van kleine investeringen naar de toekomst.
- De huisvestingskosten zijn ten opzichte van het budget gestegen met € 26.000 doordat er meer is uitgegeven aan onderhoud.
- De overige lasten zijn over de hele linie ruim (€ 82.000) lager ten opzichte van het budget. Deze daling is aan de ene kant veroorzaakt door voorzichtig budgetteren en aan de andere kant door een goede kostenbeheersing. Verder zijn er minder kosten gemaakt voor de opzet van een eenjarige master dan begroot (€ 26.000) en zijn er minder congressen bezocht (€ 16.000).
- Financiële baten en lasten zijn € 15.000 hoger dan begroot, met name doordat de rentebaten voorzichtig waren begroot.

Treasurybeleid

In het jaarverslag wordt door een publieke organisatie expliciet verantwoording afgelegd over het gevoerde beleid ten aanzien van de financiële middelen. De Theologische Universiteit Apeldoorn heeft in 2010 een treasurystatuut vastgesteld, dat is goedgekeurd door de RvT.

Dit treasurystatuut is in 2018 geactualiseerd.

Het accent van het treasurybeleid ligt met name op het beleggen van de financiële middelen van de universiteit. Het beleid is primair risicomijdend.

Op grond hiervan mogen de volgende beleggingen worden aangehouden: posities op langlopende spaarrekeningen, deposito's, obligaties en staatsleningen. Bij de verwerving van nieuwe beleggingen wordt alleen belegd in beleggingsvormen bij financiële instellingen die onder toezicht staan van De Nederlandse Bank en minimaal een A-rating hebben. Fondsen die in het verleden werden aangeschaft, worden verantwoord afgebouwd en bij de obligaties wordt gekozen voor aanschaffingen die voldoen aan de rendementsdoelstelling. Alle beleggingen dienen hoofdsom gegarandeerd te zijn.

In 2018 was er geen deelname in deposito's, obligaties of staatsleningen.

Ontwikkeling kengetallen

	Realisatie 2018	Realisatie 2017
Liquiditeit (current ratio). Definitie: vlottende activa / kortlopende schulden	8,09	9,95
Solvabiliteit 1. Definitie: eigen vermogen / totale vermogen	0,38	0,37
Solvabiliteit 2. Definitie: eigen vermogen + voorzieningen gedeeld door het totale vermogen	91,2%	93,1%
Rentabiliteit. Definitie: resultaat uit gewone bedrijfsvoering gedeeld door totale baten uit gewone bedrijfsvoering	5,3%	7,9%

De begrippen solvabiliteit en current ratio spelen in de beoordeling van het weerstandsvermogen van de instelling een belangrijke rol. Wijzigingen in de kengetallen worden met name veroorzaakt door investeringen, resultaat en financiering. De universiteit maakt tot op heden geen gebruik van een kredietfaciliteit. De verschillen tussen 2018 en 2017 zijn beperkt en worden vooral veroorzaakt door mutaties in het eigen vermogen.

Continuïteit

De TUA is een universiteit met een sterk eigen vermogen. Financiële continuïteit is daardoor gewaarborgd. De TUA moet als kleine instelling steunen op de inzet van een klein team mensen. Daarin is ze kwetsbaar bij eventuele uitval. Deze kwetsbaarheid kan de komende jaren verminderd worden door in te zetten op nauwere samenwerking met andere instellingen.

In onderstaande overzichten wordt een verwachting uitgesproken voor de ontwikkelingen in de jaren 2018 tot en met 2021. In deze cijfers is uitgegaan van de going concern-gedachte.

Personele ontwikkelingen en leerlingaantallen

Personeel (fte per 1 ultimo)	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Management/directie	0,90	0,90	0,90	0,90
Onderwijs en onderzoek	10,20	10,50	10,50	10,50
Ondersteunend personeel	4,90	5,70	5,70	5,70
	<u>16,00</u>	<u>17,10</u>	<u>17,10</u>	<u>17,10</u>
Studenten (aantallen)				
Bachelor	63	65	65	65
Master	29	30	40	40
Contractanten	23	20	20	20

Balans

Verwachte ontwikkeling balans (in 1.000 euro)

	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Vaste activa				
Materiële vaste activa	1.597	1.668	1.621	1.574
Financiële vaste activa	0	0	0	0
Vlottende activa	3.881	3.453	3.476	3.436
Totaal activa	5.478	5.121	5.097	5.010
Eigen vermogen	2.072	1.820	1.870	1.873
Voorzieningen	2.926	2.901	2.827	2.737
Kortlopende schulden	480	400	400	400
Totaal passiva	5.478	5.121	5.097	5.010

Raming van baten en lasten

Verwachte ontwikkeling resultaat

	<u>2018</u>	<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>2021</u>
Baten				
Rijksbijdragen	1.224	1.212	1.291	1.291
College- en cursusgelden	220	230	234	237
Baten werk in opdracht van derden	29	20	20	20
Overige baten	977	823	1.076	1.076
	2.450	2.285	2.621	2.624
Lasten				
Personeelskosten	1.690	1.765	1.872	1.910
Afschrijvingen	44	52	57	57
Huisvestingslasten	177	159	161	164
Overige lasten	434	564	486	495
	2.345	2.540	2.576	2.626
Saldo baten en lasten	105	-255	45	-2
Financiële baten en lasten	24	3	5	5
Resultaat	129	-252	50	3

De meerjarenbegroting laat slechts geringe schommelingen zien in de inkomsten en uitgaven.

Bij deze begroting kan verder het volgende worden opgemerkt:

- Wat betreft de Rijksbijdrage is rekening gehouden met een stabiele instroom (waarbij het aantal studenten ongeveer gelijk zal blijven), 2 promoties per jaar en behoud van de ontvangen premies voor kwaliteitsafspraken.
- De begroting van de collegegeldopbrengsten is berekend op basis van de te verwachten ontwikkeling van het aantal studenten, waarbij een inschatting is gemaakt van het aantal studenten dat instellingscollegegeld moet betalen.
- In de overige baten is begrepen de vaste bijdragen uit de kerken. Voor de verslagperiode 2017 t/m 2019 heeft de GS 2016 hiervoor een bijdrage vastgesteld. Deze wordt begroot op € 576.000 per jaar. Voor de jaren daarna is gerekend met een verhoging in de bijdrage en een iets lager ledenaantal.
- Personele lasten zijn berekend op basis van verwachte ontwikkelingen in het personeelsbestand.

- De meerjarenbegroting houdt rekening met de kosten van een meerjaren-onderhoudsplan voor de gebouwen van de TUA.
- Naar verwachting laten de reserves en de vermogenspositie van de TUA de komende jaren geen grote verschuivingen zien. Wel is een lichte daling te verwachten vanwege te maken kosten voor het ontwikkelen van nieuwe ambities.
- De verwachting is dat in de komende jaren investeringen in aanpassing van het gebouw (€ 95.000) en aanschaf inventaris (€ 20.000) nodig zijn.

Interne risicobeheersing

De Corporate Governance Code schrijft voor dat een organisatie moet beschikken over een intern risicobeheersings- en controlesysteem. Dit systeem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, de financiële verslaggeving betrouwbaar doen zijn en wet- en regelgeving naleven. Het CvB is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitbouw van dit systeem en voor de beoordeling van de effectiviteit ervan. Het CvB onderkent het belang van een goede opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Dit betekent ook dat het systeem moet kunnen meebewegen met maatschappelijke veranderingen en de steeds hogere eisen die de organisatie zelf stelt.

Het interne risicobeheersingssysteem van TUA bestaat uit:

- De planning- en controlecyclus: eens per 3 jaar wordt voor de volgende 3 jaren een financieel plan opgesteld. In dit plan worden de strategische doelstellingen en de financiering van de strategie verder uitgewerkt. Daarnaast worden jaarlijks de doelstelling voor het komende jaar en het budget vastgesteld. Periodiek (ieder kwartaal) wordt aan de raad van toezicht gerapporteerd over de operationele en financiële performance.
- De Letter of Representation: hierin wordt de betrouwbaarheid van de financiële rapportage expliciet door het verantwoordelijke management bevestigd.
- Een systeem van monitoring en rapportering, bestaand uit het uitvoeren van interne controles en rapportering daarover.

Risico's en benodigd buffervermogen

Er is door het CvB een uitgebreide analyse gemaakt om zicht te krijgen op de belangrijkste financiële risico's waaraan de organisatie wordt blootgesteld en hoe deze risico's worden beheerst. Deze analyse is in januari 2019 geactualiseerd.

De TUA is een universiteit met een sterk eigen vermogen. Financiële continuïteit is daardoor op korte termijn gewaarborgd. De TUA moet als kleine instelling echter steunen op de inzet van een klein team mensen. Daarin is ze kwetsbaar bij eventuele uitval. Deze kwetsbaarheid kan de komende jaren verminderd worden door in te zetten op nauwere samenwerking met andere instellingen.

Samenwerking met anderen op het terrein van academisch onderwijs op gereformeerde basis is ook een belangrijke maatregel om de impact van een aantal gesignaleerde risico's te verkleinen. Dat geldt in het bijzonder wat betreft de in- en doorstroom van studenten en bij langdurige uitval van personeel. Maar ook om aan de toenemende kwaliteitseisen van de overheid te blijven voldoen is samenwerking een must. Van belang daarbij is om de band met de kerken te behouden en te versterken.

Vanwege de gezonde financiële buffers (zowel met betrekking tot eigen vermogen, werkkapitaal als liquide middelen) kan gesteld worden dat de continuïteit voor de komende jaren goed is gewaarborgd.

Wet Normering Topinkomens (WNT)

In het kader van de WNT is de universiteit verplicht tot openbaarmaking van beloningen die het gemiddeld jaarloon van ministers te boven gaan.

Voor deze bezoldigingsmaxima geldt een berekening op basis van het aantal complexiteitspunten. Voor de TUA is het aantal complexiteitspunten door de RvT vastgesteld op 6, waarbij indeling in klasse B volgt. Dit resulteert in een bezoldigingsmaximum voor 2018 van € 122.000.

In 2018 werd bij één van de functionarissen, prof. dr. H.J. Selderhuis (rector), een beloning verstrekt die boven de norm van de WNT uit komt. De overschrijding ad € 3.274 is als vordering

wegens onverschuldigde betaling opgenomen. Bij de overige functionarissen zijn in 2018 geen beloningen verstrekt die boven de norm van de WNT uit komen.

Na vaststelling van de jaarrekening 2017 is gebleken dat de bezoldiging in de WNT-opgave 2017 te laag is weergegeven. In de jaarrekening 2018 zijn deze in vergelijkende cijfers alsnog aangepast.

Private activiteiten

In 2018 zijn door de universiteit geen gelden uit de rijksbijdrage aangewend voor investeringen in private activiteiten welke niet in lijn zijn met de werkzaamheden waarvoor de instelling een rijksbijdrage ontvangt van de overheid.

Apeldoorn, 15 maart 2019

Ir. W.J.A. Hanekamp, voorzitter college van bestuur

9.2 Balans per 31 december 2018

		<u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur	Eur
<u>1. Activa</u>			
1.1 Vaste activa			
1.1.1 Immateriële vaste activa	-	-	-
1.1.2 Materiële vaste activa	1.596.638	1.640.525	
1.1.3 Financiële vaste activa	<u>-</u>	<u>-</u>	
		1.596.638	1.640.525
1.2 Vlottende activa			
1.2.1 Voorraden	14.800	13.800	
1.2.2 Vorderingen	245.350	200.768	
1.2.4 Liquide middelen	<u>3.620.797</u>	<u>3.325.855</u>	
		3.880.947	3.540.423
		<u>5.477.585</u>	<u>5.180.948</u>
<u>2. Passiva</u>			
2.1 Eigen vermogen		2.072.101	1.942.745
2.2 Voorzieningen		2.925.535	2.882.484
2.3 Langlopende schulden		-	-
2.4 Kortlopende schulden		479.949	355.719
		<u>5.477.585</u>	<u>5.180.948</u>

9.3 Staat van baten en lasten over 2018

	<u>Werkelijk 2018</u>	<u>Begroting 2018</u>	<u>Werkelijk 2017</u>
	Eur	Eur	Eur
3. Baten			
3.1 Rijksbijdragen	1.224.332	1.117.717	1.171.226
3.2 Overheidsbijdragen / subsidies overige overheden	-	-	-
3.3 Wettelijke college- / cursus- / examengelden	219.522	235.002	228.483
3.4 Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)	29.308	34.648	30.936
3.5 Overige baten	<u>976.632</u>	<u>791.388</u>	<u>978.185</u>
<i>Totaal baten</i>	<u>2.449.794</u>	<u>2.178.755</u>	<u>2.408.830</u>
4. Lasten			
4.1 Personeelslasten	1.689.548	1.738.800	1.622.533
4.2 Afschrijvingen	43.887	52.646	43.040
4.3 Huisvestingslasten	177.353	151.500	146.990
4.4 Overige lasten	<u>433.430</u>	<u>515.900</u>	<u>467.995</u>
<i>Totaal lasten</i>	<u>2.344.218</u>	<u>2.458.846</u>	<u>2.280.558</u>
Saldo baten en lasten	105.576	-280.091	128.272
6. Financiële baten en lasten	<u>23.780</u>	<u>9.000</u>	<u>61.862</u>
Resultaat	<u>129.356</u>	<u>-271.091</u>	<u>190.134</u>

9.4 Kasstroomoverzicht over 2018

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Eur	Eur	Eur
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	105.576	128.272
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	43.887	43.040
- mutaties voorzieningen	<u>43.052</u>	<u>11.020</u>
	86.939	54.060
Veranderingen in vlottende middelen		
- voorraden	-1.000	1.200
- vorderingen	-44.582	-112.730
- schulden	<u>124.230</u>	<u>-32.010</u>
	<u>78.648</u>	<u>-143.540</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	271.162	38.792
Ontvangen interest	23.780	24.472
Betaalde interest	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>23.780</u>	<u>24.472</u>
<i>Totaal kasstroom uit operationele activiteiten</i>	294.942	63.264
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	-	-8.307
Desinvesteringen in materiële vaste activa	-	-
Investerings in financiële vaste activa	-	-
Desinvesteringen in financiële vaste activa	<u>-</u>	<u>163.720</u>
<i>Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten</i>	-	155.413
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Nieuw opgenomen leningen	-	-
Aflossing langlopende schulden	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten</i>	<u>-</u>	<u>-</u>
Mutatie liquide middelen	<u>294.942</u>	<u>218.677</u>
Liquide middelen 1-1	3.325.855	3.107.177
Liquide middelen 31-12	<u>3.620.797</u>	<u>3.325.855</u>
Toe- / afname	294.942	218.678

9.5 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

De bedragen in de jaarrekening zijn in euro's vermeld, tenzij anders aangegeven.

Grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

9.5.1 Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen naar rato van de verwachte levensduur van de activa.

De afschrijvingspercentages bedragen:

Gebouwen	2,50%
Installaties	5,00-20,00%
Inventaris	20,00%
Orgel	2,50%
Computers e.d.	33,33%

Met ingang van 2010 wordt op het hoofdgebouw niet meer afgeschreven, omdat de boekwaarde lager is dan de bodemwaarde.

Het boekenbezit is niet geactiveerd. De aanschaf wordt direct ten laste van de exploitatierekening gebracht.

Financiële vaste activa

Effecten zijn gewaardeerd tegen aanschafwaarde of lagere marktwaarde. De universiteit hanteert een treasurystatuut waarbij (voor het publiek vermogen) wordt voldaan aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten. Beleggingen vinden plaats met minimaal een hoofdsomgarantie. Voor nieuwe beleggingen geldt dat de universiteit uitsluitend nog belegt bij instellingen met minimaal een A-ranking.

Vorraden

De voorraad wordt gewaardeerd tegen kostprijs, rekening houdend met afwaardering vanwege eventuele incourantheid.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit algemene reserves en bestemmingsreserves. Hierin is tevens een segmentatie opgenomen naar publieke en private middelen. De bestemmingsreserves zijn reserves met beperktere bestedingsmogelijkheden.

Voorzieningen

De voorziening onderhoud gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren, rekening houdend met de hoogte van de voorziening. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is gebaseerd op het rapport meerjaren onderhoudsplan (MOP).

De voorziening emeritering hoogleraren wordt bepaald rekening houdend met een rekenrente van 2,0% (2017: 2,0%) en de sterftetafel: prognosetafel AG2014.

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van

loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening. Informatie over eventuele tekorten en de gevolgen hiervan voor de pensioenpremies in de toekomstige jaren is niet beschikbaar.

Er is een jubileumvoorziening gevormd voor personeelsleden die 25 en/of 40 jaar in dienst kunnen zijn. De voorziening wordt naar rato opgebouwd tot aan de jubileumdatum. De voorziening is gewaardeerd tegen de best mogelijke schatting, rekening houdend met loonontwikkeling en blijfkans.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn opgenomen tegen de nominale waarde.

9.5.2 Resultaatbepaling

De rijksbijdrage wordt toegerekend aan het jaar waarvoor zij wordt verkregen.

College- en examengelden worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Overige baten worden toegerekend aan het jaar waarin de leveringen en diensten hebben plaatsgevonden.

Rente wordt verantwoord in het jaar waarop zij betrekking heeft.

Met inachtneming van vorenstaande grondslagen wordt het exploitatieresultaat voorts bepaald als het verschil van de baten en lasten over het jaar.

9.5.3 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Het begrip geldmiddelen is gedefinieerd als het saldo van de liquide middelen conform de balans en de schulden aan bankinstellingen.

9.6 Diverse toelichtingen op de jaarrekening

1.1 Vaste activa

1.1.2 Materiële vaste activa

	Aanschaf- waarde <u>1-jan-18</u> Eur	Cumulatieve afschrijving <u>1-jan-18</u> Eur	Boekwaarde <u>1-jan-18</u> Eur	Investerings- <u>2018</u> Eur	Desinves- teringen <u>2018</u> Eur	Afschrijving <u>2018</u> Eur	Aanschaf- waarde <u>31-dec-18</u> Eur	Cumulatieve afschrijving <u>31-dec-18</u> Eur	Boekwaarde <u>31-dec-18</u> Eur
1.1.2.1. Gebouwen en terreinen	2.910.330	1.277.496	1.632.834	-	-	41.146	2.910.330	1.318.642	1.591.688
1.1.2.3. Inventaris en apparatuur	424.636	416.945	7.691	-	-	2.741	424.636	419.686	4.950
	3.334.966	1.694.441	1.640.525	-	-	43.887	3.334.966	1.738.328	1.596.638

1.2 Vlottende activa

	<u>2018</u> Eur	<u>2017</u> Eur
1.2.1 Voorraden		
1.2.1.2 Gebruiksgoederen	<u>14.800</u>	<u>13.800</u>
1.2.2 Vorderingen		
	<u>2018</u> Eur	<u>2017</u> Eur
1.2.2.10 Overige vorderingen	221.791	193.633
1.2.2.14 Te ontvangen interest	<u>23.559</u>	<u>7.136</u>
	<u>245.350</u>	<u>200.769</u>
	<u>2018</u> Eur	<u>2017</u> Eur
1.2.4 Liquide middelen		
1.2.4.1 Kasmiddelen	243	668
1.2.4.2 Tegoeden op bankrekeningen	<u>3.620.553</u>	<u>3.325.187</u>
	<u>3.620.796</u>	<u>3.325.855</u>

2.1 Eigen vermogen

	Stand per <u>1-jan-18</u>	<u>Resultaat</u>	Overige <u>mutaties</u>	Stand per <u>31-dec-18</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur
2.1.1. Groepsvermogen				
2.1.1.1. Algemene reserve				
Algemene reserve	-	-	-	-
2.1.1.2. Bestemmingsreserve (publiek)				
Vereveningsfonds	-	-	-	-
Profileringsfonds	70.000	-	-	70.000
2.1.1.3. Bestemmingsreserve (privaat)				
Bestemmingsreserve CGK theologische opleiding	1.872.745	129.356	-	2.002.101
2.1.1.4. Bestemmingsfondsen (publiek)	-	-	-	-
2.1.1.5. Bestemmingsfondsen (privaat)	-	-	-	-
2.1.1.6. Herwaarderingsreserve	-	-	-	-
2.1.1.7. Andere wettelijke reserves	-	-	-	-
2.1.1.8. Statutaire reserves	-	-	-	-
	<u>1.942.745</u>	<u>129.356</u>	<u>-</u>	<u>2.072.101</u>

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het bestuur.

Het profileringsfonds biedt financiële ondersteuning aan studenten die als gevolg van bijzondere omstandigheden studieovertraging oplopen. In 2018 is hier geen gebruik van gemaakt.

De bestemmingsreserve CGK theologische opleiding heeft als doel de continuïteit van het opleiden van theologen voor de CGK te waarborgen.

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsfondsen is aangegeven door derden.

2.2 Voorzieningen

	Stand per <u>1-jan-18</u>	<u>Dotaties</u>	<u>Onttrekkingen</u>	<u>Vrijval</u>	Stand per <u>31-dec-18</u>	Kort-lopend deel <u>< 1 jaar</u>	Langlopend deel <u>> 1 jaar</u>
	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur	Eur
2.2.1. Personele voorzieningen							
2.2.1.4. Jubileumvoorziening	4.876	1.079	-	-	5.955	3.700	2.255
2.2.1.7. Overige personele voorzieningen	2.685.621	223.257	206.907	-	2.701.971	217.000	2.484.971
2.2.3. Voorziening groot onderhoud							
Voorziening groot onderhoud	191.987	35.000	9.377	-	217.609	32.000	185.609
<i>Totaal voorzieningen</i>	<u>2.882.484</u>	<u>259.336</u>	<u>216.284</u>	<u>-</u>	<u>2.925.535</u>	<u>252.700</u>	<u>2.672.835</u>

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur
2.4 Kortlopende schulden		
2.4.8. Crediteuren	103.089	113.547
2.4.9. Belastingen en premies sociale verzekeringen	59.383	57.736
2.4.10. Schulden ter zake van pensioenen	13.417	12.479
2.4.13. Vooruitontvangen college-, cursus-, les- en examengelden	96.305	89.143
2.4.15. Vooruitontvangen investeringssubsidies	90.240	-
2.4.16. Vooruitontvangen bedragen	45.625	20.000
2.4.17. Vakantiegeld en vakantiedagen	38.455	33.821
2.4.18. Te betalen interest	-	285
2.4.19. Overige overlopende passiva	<u>33.435</u>	<u>28.707</u>
	<u>479.949</u>	<u>355.718</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen:

Per balansdatum is het volgende leasingcontract actief:

Leasing fotokopieerapparatuur ad € 7.143 per jaar.

Dit contract heeft een looptijd van 48 maanden en loopt tot medio 2021.

Met het Dienstenbureau van de CGK is een dienstverleningsovereenkomst gesloten op het gebied van salarisadministratie, financiële administratie en aanvullende financiële managementondersteuning. Het betreft een doorlopende opdracht welke van jaar tot jaar wordt geëvalueerd. De omvang van het contract bedraagt circa € 54.000 per jaar.

Via een notariskantoor is de universiteit op de hoogte gesteld van een jaarlijkse schenking van € 70.000 gedurende een periode van 15 jaar. Voor het eerst in 2016. Het betreft bestemde giften voor de predikantsopleiding van de CGK.

Resultaatbestemming

Regeling betreffende de bestemming van het resultaat

In het reglement van de TUA is de bevoegdheid voor het voeren van beleid toegewezen aan het CvB.

Aan de RvT is het toezicht en daarmee de vaststelling van de jaarrekening toegewezen.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2018

Het resultaat over 2018 kan als volgt worden weergegeven:

Resultaat		129.356
Ten gunste van vereveningsfonds	0	
Dotatie ten gunste van profileringsfonds	<u>0</u>	
		<u>- 0</u>
		129.356
Private ontvangsten CGK	748.172	
Private uitgaven CGK	<u>240.676</u>	
Per saldo toe rekenen aan bestemmingsreserve CGK	507.496	
Doch maximaal		<u>129.356</u>
Toe te rekenen resultaat aan de algemene reserve		0

Het CvB stelt met goedkeuring van de RvT voor om het resultaat 2018 conform bovenstaande verdeling ten gunste van het eigen vermogen te brengen.

9.7 Toelichting resultatenrekening

3. Baten

	<u>2018</u>	<u>begroting</u> <u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur	Eur
3.1 Rijksbijdragen			
3.1.1.1 Rijksbijdragen OCW	<u>1.224.332</u>	<u>1.117.717</u>	<u>1.171.226</u>
	<u>1.224.332</u>	<u>1.117.717</u>	<u>1.171.226</u>

	<u>2018</u>	<u>begroting</u> <u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur	Eur
3.3 Wettelijke college-/cursus-/examengelden			
3.3.4. College- en cursusgelden	<u>219.522</u>	<u>235.002</u>	<u>228.483</u>
	<u>219.552</u>	<u>235.002</u>	<u>228.483</u>

	<u>2018</u>	<u>begroting</u> <u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur	Eur
3.4 Baten werk in opdracht van derden (contractactiviteiten)			
3.4.1.1. Contractonderwijs	19.458	18.000	14.291
3.4.5. Overige baten in opdracht van derden	<u>9.850</u>	<u>16.648</u>	<u>16.645</u>
	<u>29.308</u>	<u>34.648</u>	<u>30.936</u>

	<u>2018</u>	<u>begroting</u> <u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur	Eur
3.5 Overige baten			
3.5.3. Schenkingen	29.000	70.000	-
3.5.9. Opbrengst catering	1.766	-	1.519
3.5.10. Overige	<u>945.866</u>	<u>721.388</u>	<u>976.666</u>
	<u>976.632</u>	<u>791.388</u>	<u>978.185</u>

4. Lasten

	<u>2018</u>	<u>begroting</u> <u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur	Eur
4.1 Personeelslasten			
4.1.1.1. Lonen en salarissen	1.023.783	1.059.646	1.026.918
4.1.1.2. Sociale lasten	163.331	152.351	143.769
4.1.1.5. Pensioenlasten	<u>179.449</u>	<u>180.974</u>	<u>170.936</u>
4.1.1. Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenlasten	1.366.563	1.392.971	1.341.623
4.1.2.1. Dotaties personele voorzieningen	223.257	220.450	187.033
4.1.2.2. Personeel niet in loondienst	25.149	37.010	36.145
4.1.2.3. Overig	<u>74.579</u>	<u>88.369</u>	<u>57.732</u>
4.1.2. Overige personele lasten	<u>322.985</u>	<u>345.829</u>	<u>280.910</u>
	<u>1.689.548</u>	<u>1.738.800</u>	<u>1.622.533</u>

Het gemiddeld aantal fte (exclusief hoogleraren) bedroeg in 2018: 13,98 (2017: 12,95).
Het gemiddeld aantal fte (inclusief hoogleraren) bedroeg in 2018: 15,98 (2017: 15,03).

	<u>2018</u>	<u>begroting</u> <u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur	Eur
Overzicht bezoldiging CvB / kostenvergoeding RvT			
College van bestuur	97.487	97.006	91.588
Raad van toezicht	<u>3.282</u>	<u>3.500</u>	<u>3.140</u>
	<u>100.769</u>	<u>100.506</u>	<u>94.728</u>

	<u>2018</u>	<u>begroting</u> <u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur	Eur
4.2 Afschrijvingen			
4.2.2. Afschrijvingen materiële vaste activa	<u>43.887</u>	<u>52.646</u>	<u>43.040</u>
4.3 Huisvestingslasten			
4.3.2. Verzekeringslasten	8.381	10.000	7.478
4.3.3. Onderhoudslasten (klein onderhoud)	37.862	16.000	15.211
4.3.4. Energie en water	31.846	34.400	30.687
4.3.5. Schoonmaakkosten	32.577	30.000	33.721
4.3.6. Belastingen en heffingen ter zake van huisvesting	16.291	15.100	15.098
4.3.7. Dotatie voorziening onderhoud	35.000	35.000	35.000
4.3.8. Overige huisvestingslasten	<u>15.396</u>	<u>11.000</u>	<u>9.795</u>
	<u>177.353</u>	<u>151.500</u>	<u>146.990</u>

	<u>2018</u>	<u>begroting</u> <u>2018</u>	<u>2017</u>
	Eur	Eur	Eur
4.4 Overige lasten			
4.4.1. Administratie en beheer	144.341	187.050	137.116
4.4.2. Inventaris en apparatuur	89.181	85.500	97.879
4.4.3. Leer- en hulpmiddelen	89.966	110.700	113.521
4.4.4. Dotatie overige voorzieningen	-	-	-
4.4.5. Overige	109.942	132.650	119.479
	<u>433.430</u>	<u>515.900</u>	<u>467.995</u>

Separate specificatie kosten instellingsaccountant

4.4.1.1. Kosten onderzoek jaarrekening	16.211	-	16.335
4.4.1.2. Andere controleopdrachten	2.000	-	2.000
4.4.1.3. Adviezen op fiscaal terrein	-	-	-
4.4.1.4. Overige niet-controlediensten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>18.211</u>		<u>18.335</u>

6. Financiële baten en lasten

6.1. Financiële baten

6.1.1. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	23.780	9.000	24.472
6.1.3. Waardeveranderingen financiële vaste activa en effecten	-	-	37.390

6.2. Financiële lasten

6.2.1. Rentelasten en soortgelijke lasten	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u>23.780</u>	<u>9.000</u>	<u>61.862</u>

Model WNT: Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders**Bezoldiging bestuurders**

Bedragen x € 1,-	H.J. Selderhuis	W.J.A. Hanekamp	H.G.L. Peels
Functiegegevens	Rector	Algemeen bestuurder	Voormalig rector
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,6	1
Dienstbetrekking?	nee	ja	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	112.069	60.264	97.654
Beloningen betaalbaar op termijn	13.205	9.847	13.205
Subtotaal	125.274	70.111	110.859
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	122.000	73.200	122.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	3.274	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging	122.000	70.111	110.859
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	3.274	n.v.t.	n.v.t.

Voor elke hierboven vermelde onverschuldigde betaling is een vordering ingesteld die is inbegrepen in de post 'Overige vorderingen'.

Gegevens 2017

Bedragen x € 1,-	H.J. Selderhuis	W.J.A. Hanekamp	H.G.L. Peels
	Rector	Algemeen bestuurder	Voormalig rector
Functiegegevens			
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	0,6	1
Dienstbetrekking?	nee	ja	nee
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	110.412	55.482	95.881
Beloningen betaalbaar op termijn	12.211	9.041	12.211
Subtotaal	122.623	64.523	108.092
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	258.000	70.800	118.000
Totaal bezoldiging	122.623	64.523	108.092

Bezoldiging Raad van toezicht**Naam toezichthoudende topfunctionaris****functie**

R.W.J. Soeters

voorzitter

K. van Breugel

lid

E.J. van Dijk

secretaris (tot 26/09/2018)

T. Loonstra

lid

H.M. Oevermans

lid, daarna secretaris

J.M. Kuijper-Rustenburg

lid (vanaf 26/09/2018)

Model E (Verbonden partijen) en model G (Verantwoording subsidies) zijn voor de TUA niet van toepassing.

Model H Overzicht declaraties van bestuurders**Overzicht vergoedingen aan en declaraties van bestuurders voor instellingen als bedoeld in art. 3 lid 4 Rjo.**

	H.J. Selderhuis	W.J.A. Hanekamp
Representatiekosten	1.100	48
Reiskosten binnenland	3.604	3.311
Reiskosten buitenland	12.757	0
Overige kosten	0	739
Totaal	17.461	4.098

9.8 Verantwoording notitie helderheid

Voor de TUA zijn vier onderdelen uit de 'Notitie helderheid' van belang:

Uitbesteding (thema 1)

Dit is voor de TUA niet van toepassing.

Investering publiek / private arrangementen (thema 2)

In 2018 zijn door de universiteit geen gelden uit de rijksbijdrage aangewend voor investeringen in private activiteiten welke niet in lijn zijn met de werkzaamheden waarvoor de instelling een rijksbijdrage ontvangt van de overheid.

De TUA biedt niet-studenten – mede vanuit het oogpunt van maatschappelijke betrokkenheid – als contractant de mogelijkheid om colleges te volgen van de in het curriculum opgenomen vakken. De TUA brengt hiervoor een bijdrage per EC in rekening die gebaseerd is op het instellingscollegegeld. Gezien de wijze waarop de colleges zijn georganiseerd, is de TUA in staat deze aan te bieden tegen een vergoeding gebaseerd op de variabele kosten.

Buitenlandse studenten (thema 4)

Per 1 oktober 2018 stonden drie *Zuid-Koreanen* als masterstudent aan de TUA ingeschreven.

Daarnaast werd in 2018 promotiebegeleiding gegeven aan acht studenten uit *Zuid-Korea*, drie uit *Duitsland*, drie uit *Indonesië*, een uit de *Verenigde Staten* en een student uit *Japan*. De TUA onderneemt geen wervingsacties in het buitenland om de opleiding te promoten, degenen die zich aanmelden, komen geheel op eigen initiatief. De TUA heeft in het buitenland een goede naam als een instelling voor klassiek-gereformeerde theologie met een groot accent op de Bijbelse vakken en de kerkgeschiedenis. Gezien de werkdruk van de hoogleraren wordt overigens op verzoeken van met name studenten uit Zuid-Korea terughoudend gereageerd. Alleen wanneer de studieresultaten en de aanbevelingen vanuit het thuisland daartoe aanleiding geven, wordt de student geaccepteerd.

De TUA is door de IND erkend als referent in de zin van artikel 2c van de Vreemdelingenwet, zowel voor de categorie onderwijs als voor wetenschappelijk onderzoek. De contacten met de IND zijn prettig en bevorderen een vlotte administratieve afhandeling voor de aanvragen. Waar mogelijk wordt door de universiteit hulp geboden bij het zoeken van woonruimte, waarbij leden van de plaatselijke kerken zo nodig helpen bij het zich eigen maken van de Nederlandse taal en de gewoonten van de Nederlandse cultuur.

Buitenlandse studenten betalen het instellingscollegegeld.

Maatwerk traject (thema 8)

Aankomende predikanten binnen de CGK volgen een specifiek studietraject in de masteropleiding. Daarbij zijn zij verplicht om een aantal specifieke keuzevakken te volgen die door de CGK vereist zijn. Deze overeenkomst kwalificeert daarom als maatwerk in het kader van de notitie Helderheid. Voor de financiering van de (meer)kosten van deze opleiding dragen de verschillende kerken binnen het kerkverband bij middels een bijdrage per lid. Studenten die dit maatwerktraject niet doorlopen kunnen dezelfde opleiding volgen, met dien verstande dat zij een vrije keuze hebben in de aangeboden keuzevakken. Daarmee voldoet de opleiding aan de randvoorwaarden die de notitie Helderheid stelt aan maatwerktrajecten.

9.9 Bestuurs- en controleverklaring

Bestuursverklaring

Het college van bestuur bevestigt hierbij dat alle bij het college van bestuur bekende informatie, van belang voor de accountantsverklaring bij de jaarrekening en de bekostigingsgegevens, ter beschikking heeft gestaan aan de instellingsaccountant.

Ir. W.J.A. Hanekamp, voorzitter college van bestuur

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht van Theologische Universiteit Apeldoorn

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Theologische Universiteit Apeldoorn te Apeldoorn gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Theologische Universiteit Apeldoorn op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1 Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Theologische Universiteit Apeldoorn zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatie-bepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf 2.2.2 Bestuursverslag van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de

economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 16 mei 2019

Van Ree Accountants

M.A. Rozendaal RA

Bijlage 1

Samenstelling bestuur en personeel

Raad van toezicht

- Drs. R.W.J. Soeters (voorzitter)
- Drs. E.J. van Dijk (secretaris) (tot 26 september)
- Prof. dr. ir. K. van Breugel
- Drs. J.M. Kuijper-Rustenburg (vanaf 26 september)
- T. Loonstra RA
- Mr. H.M. Oevermans (secretaris vanaf 26 september)

Secundi

- Mr. H. Bruggeman
- P.J. Klumpenaar RA
- Prof. dr. ir. J. Meijer

Curatorium

- Drs. C. van Atten (preses tot september)
- Ds. P.D.J. Buijs (assessor tot september, preses vanaf september)
- Drs. C.A. den Hertog (assessor vanaf september)
- Drs. G. van Roekel (secretaris)

- Drs. A. van de Bovekamp (vanaf september)
- Drs. L.A. den Butter (tot september)
- Ds. C.J. Droger (vanaf september, daarvoor secundus))
- Drs. A.P. van Langevelde
- Ds. H. Polinder
- Drs. G.R. Procee (vanaf september)
- Ds. J.G. Schenau (tot september)
- Drs. A. van der Zwan (tot september)

Secundi

- Ds. C.J. Droger (tot september)
- Ds. H. Fahner
- Ds. H. Korving
- Drs. W. van 't Spijker
- Ds. K. Visser
- Drs. M. Visser
- Drs. A. Wagenaar
- Ds. A.C. van der Wekken

College van bestuur

- Ir. W.J.A. Hanekamp (algemeen bestuurder, voorzitter)
- Prof. dr. H.J. Selderhuis (rector)

College van hoogleraren

- Prof. dr. A. Huijgen	Systematische theologie
- Prof. dr. M.J. Kater	Praktische theologie
- Prof. dr. H.G.L. Peels	Oude Testament
- Prof. dr. H.J. Selderhuis	Kerkgeschiedenis en kerkrecht

Bijzonder hoogleraren

- Prof. dr. J. Dekker	Bijzonder hoogleraar op de Henk de Jong-leerstoel: Bijbelonderzoek en identiteit in Nederlands Gereformeerd perspectief vanuit de Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding (tot 1 augustus)
- Prof. dr. A. de Muynck	Bijzonder hoogleraar christelijke pedagogiek vanuit Driestar educatief

College van docenten

Universitair docenten

- Drs. C.T. Boerke (Nederlandse) kerkgeschiedenis
- Drs. B.J. Dikken Godsdienstwetenschap
- Drs. I.D. Haarsma Filosofie en methodologie
- Drs. A. Heystek Psychologie
- Dr. J. van der Knijff Liturgiek (vanaf 1 oktober)
- Dr. M.C. Mulder Nieuwe Testament, Judaïca en Kerk en Israël
- Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter Latijn en Grieks
- Dr. J.W. van Pelt Poimeniek
- Drs. L. Snoek Catechetiek (vanaf 1 oktober)
- Drs. J. van 't Spijker Missiologie, evangelistiek/urban mission en gemeenteopbouw
- Dr. D.J. Steensma Ethiek
- H. de Waard MA Oudtestamentisch Hebreeuws en Bijbels Aramees

Studie-ondersteuning

- N. Duijzer-Algra Logopedist
- H. Wijma MLD Persoonlijke en praktische vorming

Wetenschappelijk personeel

- P.D. Baarda MA Wetenschappelijk medewerker praktische theologie
- T.E. Boele-Noort MA Promovendus kerkrecht (vanaf 1 april)
- J. van den Os MA Promovendus Nieuwe Testament (vanaf 1 april)
- Dr. A. Versluis Geassocieerd onderzoeker Oude Testament

Onderwijsondersteunend personeel

- Dhr. B.J.B. Brunsveld Medewerker administratie
- Dhr. J.E. Bulten Medewerker onderwijs- en studentzaken
- Dhr. K.J. de Jong Medewerker bibliotheek
- N. van der Mijden-Groenendijk Bibliothecaris
- Dhr. M. Rozema
- J.M. Vierbergen-Hakvoort Beheerder/pedel
- J.C. van Vliet-Annot MSc Medewerker communicatie en secretariaat
- J.W. van der Zande-de Roo Beleidsmedewerker onderwijs (tot 1 oktober)
- Universiteitssecretaris en studieadviseur

Bijlage 2

Samenstelling diverse universitaire gremia

Bibliotheekcommissie

Prof. dr. H.J. Selderhuis (voorzitter)
J. van Limbeek
N. van der Mijden-Groenendijk (bibliothecaris)
H. de Waard MA

Examencommissie

Prof. dr. M.J. Kater (voorzitter)
Dr. H. Geertsema (extern lid)
Drs. A. Heystek
Dr. D. Timmerman (secretaris, tot september)
J.W. van der Zande-de Roo
Drs. C.T. Boerke (ambtelijk secretaris, vanaf september secretaris)

Opleidingscommissie

Prof. dr. A. Huijgen (voorzitter)
J.C. van Vliet-Annot MSc (tot oktober)
W.P. de Hek (vanaf juli)
A.D.L. van Heteren MA (tot juli)
M.K. Klooster
C. Molenaar (vanaf april)
M.G. Overbeeke (tot september)
M. Veldhoen (vanaf september)
H. de Waard MA
F.N. de With (tot maart)
J.W. van der Zande-de Roo

Universiteitsraad

Voor de geleding 'onderwijs en onderzoek': dr. M.C. Mulder (reservelid), prof. dr. H.G.L. Peels en drs. J. van 't Spijker (voorzitter)
Voor de geleding 'ondersteunend personeel': J.E. Bulten en M. Rozema (reservelid)
Voor de geleding 'studenten': D. de Bruijne, H. Krooneman, B.H.P. Mussche (vanaf 1 september, secretaris), M.H. Nagel (vanaf 1 september, reservelid), W.J. van de Velde (tot 1 september) en A.T. Trouwborst (tot 1 september, reservelid)

Bijlage 3

Nevenactiviteiten en vertegenwoordigingen van de hoogleraren en docenten

Wie	Wat
Hoogleraren	
Prof. dr. A. Huijgen	Lid Calvin Studies Society Lid Society for the Study of Theology Lid Deputaten Buitenlandse kerken Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Lid raad van toezicht Eleos (bezoldigd) Lid raad van toezicht Gereformeerde Scholengroep GSG (bezoldigd)
Prof. dr. M.J. Kater	Lid van de <i>Societas Homiletica</i> (internationaal) Lid <i>Homiletisch Werkgezelschap</i> (Nederland) Lid Deputaten Contact met de overheid Voorzitter raad van toezicht Stichting Ontmoeting, Houten Bijzonder onderzoeker aan theologische faculteit van de North West University (NWU, Potchefstroom) Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Studieleider/docent module 1 en 2 cursus Weten & Belijden (Scholengemeenschap Jacobus Fruytier Apeldoorn) (bezoldigd)
Prof. dr. H.G.L. Peels	Lid Adviesraad Forum-C Lid Adviesraad IFES Nederland Lid Adviesraad St. De Nationale Synode Lid redactie <i>Theologia Reformatica</i> Lid Advisory Board <i>In die Skriflig</i> (Zuid-Afrika) Advisor (incidenteel) van <i>Old Testament Essays</i> (Zuid-Afrika) Advisor (incidenteel) <i>Acta Theologica</i> (Zuid-Afrika) Member Board of Directors Greenwich School of Theology Research fellow Department Old Testament, University of the Free State, Bloemfontein, Zuid-Afrika Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Lid studiekring OT Apeldoorn-Kampen (SOTAK) Lid Oudtestamentisch Werkgezelschap Nederland en België (OTW) Lid Society of Biblical Literature (SBL) Lid European Association of Biblical Studies (EABS) Lid Facharbeitsgesellschaft Altes Testament (FAGAT) Lid Tyndale Fellowship, Cambridge Voorzitter Vooraziatisch-Egyptisch genootschap 'Ex Oriente Lux', afd. Apeldoorn Lid World Reformed Fellowship Lid International Association for the Promotion of Christian Higher Education (IAPCHE) Lid Begeleidingscommissie Revisie NBV Lid Adviesraad Instituut voor Cultuurethiek
Prof. dr. H.J. Selderhuis	Directeur Refo500 (bezoldigd) Voorzitter ledenraad verzekeringsmaatschappij Donatus Senioronderzoeker Nederlandse Onderzoeksschool voor Theologie en Religiewetenschap (NOSTER) Referent FWO-Brussel Eindredacteur <i>Journal of Early Modern Christianity</i> (De Gruyter) Redactielid <i>Reformation and Renaissance Review</i> Praesidium International Congress on Calvin Research (President) Lid Wissenschaftlicher Beirat Melanchthon Akademie Bretten Member Advisory Board Theological Faculty of the University of Lund Kuratoriumsmitglied Martin Luther Stiftung Erfurt Lid Evaluationskommission Stiftung Leucorea Wittenberg

Lid Evaluationskommission Theologische Fakultät Jena
 President Reformation Research Consortium (RefoRC)
 Boardmember European Academy of Religion
 Member Advisory Board Davenant Trust
 Chair 'Graces', academisch netwerk Korea
 Lid Wissenschaftlicher Beirat Ausstellung Ruhrmuseum Gelsenkirchen, Reformation und die Vielfalt der Religionen

Prof. dr. A. de Muynck Lector Christelijk Ieraarschap Driestar educatief te Gouda (bezoldigd)
 Regional editor *International Journal of Education and Christianity*
 Lid Nederlands Godsdienst Pedagogisch Genootschap (Chair Dr. G. Betram-
 Lid Nederlandse Vereniging voor Pedagogogen en onderwijskundigen (NVO): REG
 Lid International Association for the Promotion of Christian Higher education
 Lid Landelijke Vereniging voor Supervisie en Coaching (LVSC): REG NR 98119
 Lid Vereniging Lectoren www.lectoren.nl
 Lid Vereniging Lerarenopleiders Nederland VELON: REG NR 2385
 Lid International Seminar of Religious Education and Values

Docenten en wetenschappelijk medewerkers

P.D. Baarda MA Voorzitter vrouwenvereniging CGK Zeist
 Lid redactie *Ambtelijk Contact*
 Psycholoog Driestar educatief (bezoldigd)

Drs. C.Th. Boerke Voorzitter Commissie Vormingswerk CGK
 Secretaris SKAM: Stichting Kerkelijke Afgevaardigden Museum Catharijneconvent
 Secretaris Vereniging Protestants Nederland (per 1 september)
 Secretaris Taakveld Liturgie CGK Apeldoorn-Oost

Drs. I. Haarsma Docent filosofie aan de Theologische Universiteit Kampen (bezoldigd)

Drs. A. Heystek Docent psychologie en pastorale vakken opleiding theologie CHE (bezoldigd)
 Gemeentebegeleider bij Meldpunt Seksueel Misbruik
 Lid Commissie Seksueel misbruik CGK
 Lid synodale taakgroep Homoseksualiteit en homoseksuele relaties
 Lid Deputaten Diaconaat CGK
 Lid Jeruzalempost van het CIS
 Lid comité van ambtsdragersconferenties in CGK

Dr. J. van der Knijff Muziekjournalist bij het Reformatorisch Dagblad (bezoldigd)

Dr. M.C. Mulder Directeur Centrum voor Israëlstudies (bezoldigd)
 Docent Kerk en Israël, Nieuwe Testament aan CHE (bezoldigd)
 Extraordinary Professor NT aan de North-West University van Potchefstroom, in samenwerking met Greenwich School of Theology
 Lid Protestantse Raad voor kerk en Israël
 Lid Overlegorgaan Joden en Christenen
 Lid Comenius Commission
 Bestuurslid van de Stichting Evangelische Toerusting Afrika (EVTA)
 Voorzitter Stichting Steun Gereformeerde Kerken in Frankrijk (SSGKF)

Dr. J.J. Oosterhuis-den Otter Lid van de Stichting Oudchristelijke Studiën
 Lid van Association Internationale d'Études Patristiques
 Lid van de Vereniging Classici Nederland
 Secretaris van het Apeldoorns Symfonie Orkest

J. van den Os MA Predikant CGK Spijkenisse (bezoldigd)

Dr. J.W. van Pelt Predikant CGK Oud-Beijerland (bezoldigd)

Drs. L. Snoek Lerarenopleider Godsdienst/Levensbeschouwing aan de CHE (bezoldigd)
 Docent nascholing post-hbo aan de CGO-HBO-Theologie (bezoldigd)

Drs. J. van 't Spijker	Lid redactie <i>Kerkblad voor het Noorden</i> Adviseur cluster Bezinning en Toerusting van Deputaten Evangelisatie van de CGK Adviseur Deputaten Buitenlandse zending CGK Vertegenwoordiger Deputaten Buitenlandse zending CGK bij de Nederlandse Zendingsraad (NZR) Vertegenwoordiger van de TUA in stichting <i>Promise</i> (Foundation for the Promoting of Reformed Missiology and Ecumenics), met als functie treasurer Secretaris bestuur Stichting Trans World Radio Nederland & België
Dr. D.J. Steensma	Predikant CGK Veenwouden (bezoldigd) Hoofdredacteur <i>Kerkblad voor het Noorden</i> Lid Deputaten Vertegenwoordiging van de CGK Lid van de taakgroep homoseksualiteit en homoseksuele relaties (CGK) Scriba classis Leeuwarden CGK Lid werkgroep Fryske Bibeloesetting foar de ienenentweintichste ieu
H. de Waard MA	Lid European Association of Biblical Studies

Bijlage 4

Lijst van gebruikte afkortingen

AKZ ⁺	Kennisplein voor geloof, kerk en theologie dat uitgaat van de Theologische Universiteiten van Apeldoorn en Kampen en Hogeschool VIAA in Zwolle.
BEST	Biblical Exegesis and Theology (onderzoeksgroep)
bhv	Bedrijfshulpverlening
BKO	Basiskwalificatie Onderwijs
CDHO	Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs
CGK	Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland
CIS	Centrum voor Israëlstudies
Codo	College van docenten, incl. hoogleraren
Coho	College van hoogleraren
Cura	Curatorium
CvB	College van Bestuur
D.V.	Deo volente
EC	European Credit (studiepunt)
ELO	Elektronische Leeromgeving
ExC	Examencommissie
GKv	Gereformeerde Kerken vrijgemaakt
GS	Generale Synode
GST	Greenwich School of Theology
GTU	Gereformeerde Theologische Universiteit
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
MOP	Meerjaren Onderhoudsplan
MoU	Memorandum of Understanding (samenwerkingsovereenkomst)
NGK	Nederlands Gereformeerde Kerken
NGP	Nederlands Gereformeerde Predikantenopleiding
NLU	Netwerk Levensbeschouwelijke Universiteiten
NSE	Nationale Studenten Enquête
NT	Nieuwe Testament
OCW	(ministerie van) Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OT	Oude Testament
PEP	Permanente Educatie Predikanten
PRC	Puritan Research Center
PThU	Protestantse Theologische Universiteit
ReIReS	Research Infrastructure on Religious Studies (Europees onderzoeksproject)
RvT	Raad van toezicht
SOTAK	Studiekring Oude Testament Apeldoorn-Kampen
TUA	Theologische Universiteit Apeldoorn
TUK	Theologische Universiteit Kampen
UR	Universiteitsraad
UvH	Universiteit voor Humanistiek
VSNU	Vereniging van Samenwerkende Nederlandse universiteiten
WHW	Wet Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek
WNT	Wet Normering Topinkomens